

SZERKESZTŐSEG: BUDAPEST VI. SZERECSEN-UTCA 36... ELŐFIZETÉSI DÍJ: Vidékre postán v. helyben házhoz...

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VI. DALSHINÁZ-UTCA 1. HIRDETESEK ÉS NYILTÉRBE... PÁRISBAN...

A függetlenségi és 48-as párt.

A függetlenségi és 48-as párt belső életéről különféle hírek jöttek forgalomba az utóbbi napokban. Hogy ezeket a híreket...

Mi, a kik jól ismerjük a függetlenségi és 48-as párt viszonyait, tisztában voltunk azzal, hogy azok az urak, a kik a párt...

A mai értekezlet után hiszszük, elnémul az áskálódás hangja s a függetlenségi és 48-as párt ellenségei hüvelybe dugják amagya is ártalmatlan fegyverüket.

A nemzetnek az a függetlenségi elvek diadalához fűzi az ország jövőendő boldogságához való reményét, megbízhatik abban, hogy választottjainak kezén nem kállódnak el azok az elvek.

Lehet, hogy egyes párttagoknak — kik azonban felette kis sereget képezhetnek — volt vagy lehetett valamely eltérő nézetük vagy törekvésük, de a párt egységes érületének mai hatalmas nyilvánulása mellett...

A mai értekezlet után hiszszük, elnémul az áskálódás hangja s a függetlenségi és 48-as párt ellenségei hüvelybe dugják amagya is ártalmatlan fegyverüket.

A függetlenségi és 48-as pártból.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ma este Thaly Kálmán elnöke alatt értekezletet tartott, melyen a párttagok nagy számmal jelentek meg. Elnök az értekezlet főtárgyára, a másod alelnökség betöltésére hívta fel az értekezlet figyelmét.

Budapest, április 26.

A szabadelvi párt ma, eszi hetedfél órakor tartott értekezleten tárgyalás alá vette az 1892-ik év öt első hónapjában viselkedő közterhekrol és fedezendő állami kiadásokról szóló 1891. XXXV. tcz. hatályának 1892. évi június hó végéig leendő elfogadására vonatkozó törvényjavaslatot.

és a törvény értelmében lettek megállapítva. Még ha nem is állana fenn a katonai szervezete a csendőrségnek már tizenegy év óta, még ha ma...

A valuta-szabályozás ügyében a felfülválas Pol. Corr. a következő jelentést közli Budapestről: Mint hogy a valuta-szabályozás ügyében május hó folyamán benyújtandó javaslatokat mindkét állam...

Polónyi Géza országgyűlési képviselő a képviselőház holnapi ülésén interpellációt fog intézni a Hamburger Nachrichten egy — állítólag Budapestre érkező — híre tárgyában, mely Szilágyi igazságügy-miniszter bécsei utjaról szól, s a melyben használt, államjogilag helytelen kifejezés miatt, akarja Polónyi a miniszterelnököt felelősségre vonni.

Az anarkia Párisban.

Páris, a hasonlíthatatlan város, mely egy század óta annyi sorsteljes eseménynek és annyi történelmi rázkódásnak volt színhelye, mint semmi más pontja az egész földkerekségnek, talán most először látja magát oly veszedelmek között, melyek ellenében nem talál védelmet, talán először érzi a teljes tehetetlenségnek szörnyű ijedelmeit.

Milyen egészen más az anarkizmus veszedelme! Oly ellenséges hatalom rohanta meg a dicső várost, melyet látni, megfogni, mérni nem lehet, egy teljesen emberi hatalom, mely azonban a titok leple alatt szolgálataiba vette a kémia legrombolóbb vívmányait, úgy hogy harcz nélkül, ellentállás nélkül szétvetetheti egymásután a házakat, gyilkolhatja halomra a lakókat.

Az utolsó anarkista-merénylet nem elhet másnak nevezni, mint a párisi rendőrség szédáni kapitulációjának. Ama vendég ellen alkalmazták az anarkizmus robbantó tudományát, melyben egy pincézér feljelentése Ravacholt a rendőrség kezére szolgáltatotta, és a mely ezután folyton a rendőrség őrizete alatt állott, nehogy az anarkisták előre bejelentett boszujukat tölt-hessék ki rajta.

rendőrség roppant biztonsági intézkedéseket tett, hogy a tárgyalások folyama megzavarását ne szenvedjen, és kivált, hogy az esküdtszék tagjai teljes megnyugvással láthassák el tisztókat. Az anarkisták azonban, kik már előbbi merényletekkel is rendszeresen üldözöbe vették a bíróságok tagjait, igazán csattanós módon adták az esküdtek tudtára, hogy boszujuk ellenében a rendőrség gondoskodása fabatkát sem ér.

A veszély kétségtelenül nagy és még folyton növekedhetik, mert az általános remületnek épen az a végzetes hatása, hogy megbénítja azokat az erőket, melyek a védelmet teljesíthetnek. Bizonyosan mindenki jogosultnak fogja elismerni a felháborodást, mely most Párisban a rendőrség ellen irányul, de ennek a felháborodásnak aligha nem az lesz a közvetlen eredménye, hogy növelni fogja az intézés zűrzavarát és a rendőrséget még képtelenebbé fogja tenni feladatainak betöltésére.

Az anarkizmus minden hatalma végre is csak a vak remületben gyökerezik és ezentul semmi egyéb pusztá fantommal. Valami olyan népmozgalomról, milyen eddig Franciaország minden politikai és társadalmi átalakulását létrehozta, az anarkizmusnál szó sem lehet. Nincs oly társadalmi helyzet, nincs oly népréteg, melyet az anarkizmus eszméi csak pillanatra is meghódíthatnának. Házak felrobbantásával, ártatlan embereknek meggyilkolásával egy maroknyi titkos banda az államrendet föl nem forgathatja.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése április 26-án.

Zivataros napja volt ma Szapáry Gyula gróf miniszterelnöknek és belügyminiszternek, meg a kormány-pártnak. Pázmány Dénes a közbiztonsági kiadásokról és bevételről magyarazatot kért a belügyminisztertől, miért alkalmazták a csendőrség tisztjeinek a viselésében a közönségszerű tisztek viselésének egyik legosztrákbabb alkalmatosságát, a ketteji sást és a feketeárga jelvényt.

A kérdést Pázmány oly egyszerűen, annyi jóhiszeműséggel vette föl, hogy abban senki sem látott más naponként előforduló magyarázatherejénél, a mire — azt le lehetett hinni — a belügy-miniszter kijelenti majd, hogy tévedés van a dolgokban s a további tervedések kikérülése ezéjülből mennél előbb gyökéres intézkedéseket foganatosít. Bajánovits Sándor és Nagy István, a két követelőző szónok is oly bizonyosra vette ezt, hogy a kérdéssel nem is foglalkozott, hanem a fegyveres csapatokban kóborló özgányok rablásának megakadályozására iparkodott inkább módot találni és ajánlani a kormányának.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök és belügyminiszter azonban abba a veszedelmebe esett, hogy a ketteji sás és a feketeárga szín kérdésében ez egyszer egészen ösztönt, mondhatni a «szive szerint» nyilatkozott s egy pár szóval elárulta belpolitikai programjának minden titkát, a mit eddig csak sejtnei, de rabizonyitani nem lehetett. Azt felelte ugyanis a Pázmány kérdéseire, hogy a magyar királyi csendőrség tisztjeinek ép úgy, mint a magyar királyi honvédség tisztjeinek, azért kell a ketteji sást és a feketeárga színt, tehát a közös hadseregbeli tisztek viselésének legosztrákbabb jelvényeit viselni, mert csak ez biztosítja számukra a közös hadseregbeli megfelelő rangú tisztek tekintélyét. A mi azt jelenti, hogy a magyar állam a magyar csendőrség és a magyar honvédség tisztjeinek, a közös hadseregbeli megfelelő rangú tisztek tekintélyéhez hasonló tekintélyt a saját emberségéből nem képes biztosítani, s ezért akceptálni kénytelen azokat az osztrák jelvényeket, a melyek a közös hadseregbeli tisztek rangfokozatát szerint való tekintélyt külsőleg kifejezik.

gyarország címerét és a nemzet színeit. Fölszólította a belügyminisztert, mutasson rá hát arra a törvényre, a mely a szín- és címerkérdésben erre az alkotmányterítésre följogosította őt, végül pedig határozati javaslatot nyújtott be arra nézve, hogy a kormány a ház utasításához képest az osztrák jelvényeket a magyar honvédség és csendőrség ruházatáról haladéktalanul távolítsa el.

Felszólalt Apponyi Albert gróf is, hangsúlyozva, hogy ime most már csakugyan itt az ideje, éber szemmel őrködni az alkotmány fölött s kifejtve, hogy a csendőrség kizárólag nemzeti intézmény, a melyet osztrák kaptára útni nem lehet. Alapos leezket adott a belügyminiszternek az alkotmányból, a kormányának az alkotmány iránt való kötelességeiből s a maga részéről is határozati javaslatot nyújtott be arra nézve, hogy a kormány az osztrák jelvények eltávolításán kívül gondoskodik a honvédség és a csendőrség ruházatának az intézmény magyar állami és nemzeti jellegének megfelelő átalakításáról is.

Károlyi Gábor gróf a szónok beszéde alatt a ház asztalához járult s közszemlére helyezte a sérelmes jelvényeket, Szapáry Gyula gróf belügyminiszter pedig odament a volt miniszterelnökhöz, jótanácsot kért. Tisza Kálmán láthatólag ajánlott neki valami módot a kibontakozásra; de vagy az ajánlott mód, vagy a Szapáry reprodukciója volt gyöngye: a belügyminiszter harmadik felszólalása sem csendesíthette le a felkorbácolt vihart.

Ugyon Gábor állott föl most. Velőgik ható, ki-méletlen igazságok hangoztatásával, a melyek ostortékn szuhogtak a kormány feje fölött, mondotta el a maga helyénvaló megjegyzéseit. Mondatrol-mondatra lávákent öntötte el a ház minden részét az elégedetlenség, a gyűlölet érzete s a beszéd végén az összes képviselő a legnagyobb felindulással hagyta el helyüket. Odarohantak az elnöki emelvényre, a ház asztalához; a kormány-pártiak, mint Pulszky Agost és ifj. gróf Andrássy Gyula, kapacitálni iparkodtak társaikait, de a ház orkászere zűzassal követte a szavazást. Az elnök erre elrohant az emelvényről; a közelebb állók az állítják, hogy tényleg fölfüggesztette az ülést, csak hogy a szavát nem lehetett hallani.

Mintegy husz percig tartott a zűrzavar. A karz: nepe lélezetelt visszafújva, előrehajolva, idegesen várta a következőket. Valami asztalára helyezett jelvények kézzel-kézzel jártak s helyenkint föl-fölhángzott az indulat szava: «Gyalázat!» «Osmánység!» «Arulás!» «Nyomorult gazemberek!» Végre megjelent az elnök s Rónay János, a kormány-párti tagja iparkodott megtegeníteni a kormányelnököt. Szavait, valamint a Pulszky Agost beszédét, a ki szintén a kormányelnök érdekében emelt szót, mindegyre megszakította az elzúgott tiltakozó moraja.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök fölkérésre a saját laborában Falk Miksát s tőle is táncosot kért. De Falk sem tudott neki táncosot adni, csak a fejét ingatta jobbra-balra és a két kezével verte szaporán a két felső combját, mintha így szóló volna: «Nincs mód! Nincs mód! Semmit sem mondhatok.» A kormány-párti egy rész, jól sejtve, hogy nem-sokára névszerinti szavazás lesz, lassankint elmenekült a teremből. Így a többiek közt Károlyi József és Hegedűs Sándor, a kik a vita alatt ott voltak a teremben, de a szavazási sán várják be. A kormányelnök legitimebb emberei ekkor fölkerekedtek és elfundult kocskön bezsallítani a házba az ottthon maradt mandulikat, s mire a kérdés szavazásra került, a jobboldal egyszerre megrett a mai napon meg nem látott arczokkal.

Ezt megelőzőleg Polónyi és Apponyi beszéltek röviden, egymás javaslatát támogatva s azt indítványozva, hogy a ház mind a két javaslat fölött egyszerre szavazzon. Ezt az indítványt a ház egyhangulag elfogadta. Következett a javaslatok felolvasása és a névszerinti szavazás, husz ellenzék képviselő irásban benyújtott kérdésre. Az urnából a «k» betűt lúzták ki s így a K-val kezdődő nevek tulajdonosi szavazatok először. A kormány-párti képviselők közt szájról-szájra járt Szapárynak a szavát alatt a folyosón tétl kijelentése: «Ha ebben a kérdésben a párt eszbenhangy, akkor be fogom adni a lemondásomat!»

Azoknak, a kik Polónyi és Apponyi határozati javaslatát pártolták, «igen»-mel, a többieknek «nem»-mel kellett szavazni. Miksáts Kálmán volt az első, a ki «nem»-mel szavazott. Gyuyos moraj követte szavazatát: «Hoch! Hoch! Tessenek, a magyar író, a kit a nemzet fölkarolt!» «Itt az igazság: fogadd be a tót!» stb.

Egyideg simán ment azután a szavazás. Egyszer Póchy Tamás nevére oldalra a sor. «Halljuk! Halljuk!» zúgák minden oldalról. A képviselőház volt elnöke megszólal: «Igen!»... Leirmi nem lehet az a lelkesedés, azt a megindulás, a mi erre a szóra erőt vett a baloldalon. Nemeltek tapsoltak, mások föllóttak, hogy az öregek láthassák és valamennyien élmeztek. Hiába «sengetett Bánffy Dező báró, a képviselőház új elnöke, a tünetes meleg zivataron nem akart szüneti percekig. Öt percznél tovább tombolt, ujjongott a baloldal s örömeinek a larmája csak akkor csendesült, a mikor a nagy zajt túllarsó hangon fölkiáltott Thaly Kálmán: «Ennek az ósopia kurucz meges volt!»

Polónyi Géza nem szavazott, minthogy a javaslatot ő nyújtotta be. Ennek a gavalérljárásnak a hatásával ellenzék hatást tett Szapáry Gyula grófnak az eljárása, a ki — dacára annak, hogy a szavazás az ő bérre ment — sans gene leszavazott, természetesen «nem»-mel. Gondolhatta magában: az ő szavazata is egy szavazat; hátha meg menti meg számára a bársonyszékét? Megéjlenzik Zsombóczy Emilt. Atsól Bélát és a többi kormány-párti képviselőt is, a kiknek volt erkölcsi bátorságuk a teremben maradni s hazafias gondolkodásuknak megfelelően az ellenzék indítványára «igen»-nel szavazni. A kormány-párt «nem»-mel szavazó tagjai közül Tisza Kálmán és Jókai Mór szavát perczekig zúgó «Hoch!»-kiáltás fogadja. Az utóbbiak, a ki jobb időkből való írói babérait is elkapta már áldatlan parlamenti szereplésében, odakiláltak még, hogy az embernek, a ki valaha halványozta, kicsattan az arca a szegénytelől és a haragútól: «Magyarország koszorúsró írója!», «Tágbab haza!», «Schwarzgell-lovag!» s több olyasmit, a minek a leírását csupán a kegyelet tartja vissza az ember tollát.

mellett 98, a javaslat ellen 133 képviselő szavazott. Szapary többsége tehát a legnagyobb erőfeszítés mellett is csak 35-öt tesz ki. A mi azt jelenti, hogy ha a lezavart 133 képviselő között csak tízannyolc akad való Pékly Tamásához hasonló lelkiismeretes népképviselő, a szerencsétlen Szapary-kormány, mint ilyen, huszonnégy óra alatt megszűnt volna létezni.

Az ülés hátralévő része néhány tétel megjegyzés nélkül való elfogadásával és a hivatalos lap költségeinek a tárgyalásval lett el. **Remete Géza, Madarász József, Thaly Kálmán, Ugron Gábor és Polonyi Géza** a közjogi követelmények hangzatosán kívül sürgették, hogy a hivatalos lap a nemzetnek az országgyűlésben történetéről való tájékoztatása végett az országgyűlési tudósításokat is közzéje egész terjedelmében, mert — a mint az utóbbi szónok nyilatkozta — az **Egyetértésen** kívül nem létezik lap ebben az országban, amely az országgyűlésről megbízható, hű tudósítást közölne. Szerinte legtöbb lap — s itt első helyen állnak a kormánypártiak — önkényesen rövidítve, elferdítve adják a beszédek, a melyekben az illető szónok a maga észméire nem ismer rá, hanem idegen eszméket talál.

Szapary Gyula gróf miniszterének és **Scalasszky Gyula** államtitkár azt válaszolta erre, hogy a hivatalos lapnak „más a feladata”. Az államtitkár, jóakarattal iparkodván tanusítani a „házai sajtó” iránt, meg azt is megjegyezte, hogy a hivatalos lap országgyűlési közleményei nagy konkurrencziát csinálnának a hírlapokkal, s ilyenformán a hírlap-irodalmat veszélyeztetnék.

A budget tárgyalását holnap folytatják.

II.

Elnök: **Baány Deszö báró** jegyző: **Esterházy Kálmán** gróf, **Josipovich Géza**, **Lázár Árpád**. A múlt ülés jegyzőkönyvét hítelestik.

Elnök jelenti, hogy **Justy Gyula** Jász-Nagy-Kun-Szolnok-vármegye szolnoki választókerületében megválasztott országgyűlési képviselő választása óta a szabványos 30 nap elért, a nélkül, hogy elene kérvény adatot volna be. E szerint a nevezett képviselő a végleg igazolt képviselő joggyűlésre sorolták. Bemutatták az elnök a beszeresztett polgári hüskölő, a miszkolci m. kir. állami polg. iskolai tanfolyamok, az allandó katasztrofák felmérés tisztviselőinek a kérvényét, az állami tisztviselői és szolgák illetményeinek szabályozásáról szóló törvényjavaslat módosítását. Előzetes tárgyalás és jelentésért végett kiadatik a pénzügyi bizottságunk. Bemutatta továbbá **Kalán János** budapesti lakos, mint a munkásságit megbirozzintják gróf **Apponyi Albert** képviselő által beadott kérvényét a munkások részére egy állami intézet felállítását. Ez a kérvény tárgyalás és jelentésért végett a ház kérvényi bizottságának adatik ki.

Következik a napirend: Az állami költségvetés részletes tárgyalása és pedig: a **belügyminiszterium költségvetésének** folytatolagos tárgyalása.

A közbiztonsági kiadások és bevételekkel felszólal.

Pázmány Dénes szerint a közbiztonsági ügynek államotása óta a közbiztonsági szolgálat meg rosszabb, mint azelőtt volt. Ha azelőtt voltak, azok talán az intézmény hiányának voltak tulajdoníthatók. De hogy vannak ma t. ház közbiztonsági állapotaikkal? Igaz, hogy a regényes rablók, az ugynevezett betyárok elűntek, mert vasútnak vannak, az erők kipusztultak és így a közlekedési módok változtak, az ugynevezett utómágnán annyira lukratívulilet, hanem azért nem melettaszanak azt hinni, hogy Magyarország a gonosztevők száma apadt, vagy azok bátorsága csökkent volna. Ellenkezőleg, ma Magyarország felé mondani, hogy talán több lopás, rablás és más gonosztevő követtek ki, mint azelőtt, csakhogy ezek nem azzal a lármával történnek, nem únak rókáit annyit az újságok, de maga a közbiztonság semmit sem javult. A kormány tiz év óta nem rendezett elő jelentést a közbiztonsági állapotokról. A kormány különféle mulsztrasián kívül felemlíti, hogy a csendőrségnek a doterijája is esakelybb, semhogy jól képzett csendőrszerjésztik lehetne.

Kérdi végül, hogy mily törvényen alapul az, hogy a magyar kir. csendőrségnek feketesárga kardjójaja van, rajta a kettejű sassa? (Mozgás balról.) Hiszen — ugymond — a közegek nincsenek a közs hadserreg kötelekében, hanem a belügyminiszteriumnak vannak alárendelve. Nem tudom tehát, hogyan csempeszik ide be a feketesárga sasz és a kettejű sasz, a hol azt a közs üggyekkel és az udvar iránti derelenziával sem lehet védeni. Kérem tehát, méltóságosk el mind előbb megváloztaitani. A költségvetési elfogadja, de az «150000 frt közbiztonsági alap» tekintetében, melyre nézve a kormány soha semmi kimutatást nem közölt, azt a kérdést veti fel, hogy mire költik el? Ez nem rendelkezési alap, mely a kormány diskreziójára van biva. Méltóságosk — ugymond — ez összéről elszámolni, mert nálunk így magas össze-

gek nem költethetők el ellenörzés nélkül. (Elnök helyeslést a szék baloldalán.)

Bujanovics Sándor a cigányok életmódjára és az általuk elkövetett tömeges rablásra hívja fel a kormány figyelmét. Kérlel nézni azt, hogy gygyveres csapatok járnak s rabolnak az ország területén.

Károlyi Gábor gróf: Főispánt kell számukra kinevezni! (Nagy derűltség.)

Nagy István azt hiszi, hogy ezeken az állapotokon csak úgy lehet segíteni, ha a cigányból a vándorhajlamot kiirtják. Ajánlja a kormányak azt az eszmét, hogy el kellene szűdni a karavánoktól a 3-4 éves purdákot s ezeket örvintezetekben helyezni el és később ipariskolába adni.

Szapary Gyula gróf miniszterének: T. ház! (Halljuk! Halljuk!) A most lefolyt vita folyamán leginkább két kérdés volt hangsúlyozva. Az egyik a csendőrség kérdése, a másik a vándor cigányok kőborlássának megszüntetése. E két kérdésre kívánok nyilatkozni. (Halljuk! Halljuk!) Azt úgy hiszem ez országban senki sem tagadja, hogy a csendőrség intézményének felállítását óta közbiztonsági állapotok a multhoz képest kétségtelenül javultak. (Helyeslést jobbról.) Hogy a csendőrség korteskedésben venne részt, azt egész határozottsággal tagadni merem (Zaj a bal- és székbaloldalán), hogy részrehajlásalissal járt el akár a választásoknál, akár bármi más természetű ügyekben. (Zaj a bal- és székbaloldalán. Úgy hang: Az egyéni nézet!) Ha egy speciális ügyben, a mint az előttem szóló t. képviselő ur említet, hosszabb tartózkodás történt, az bizonyosan nem politikai szempontból és nem azért történt, mert az illetők ellenkérek, hanem történt az illető csendőrök meggyőződése szerint és lelkiismeretes eljárásuk folytán. A dolgot továbbvinni, mint az illetéket tartóztatni és a bíróságnak átadni, az már nem tartozik a csendőrség feladatához, és ha a felmentő ítélet meghozatala több időt, akár 28, akár 35 napot vett igénybe, ezért sem a csendőrséget, sem a belügyminisztert a felelősség nem terheli. (Nagy zaj a szék baloldalán.)

De beismernem, hogy a csendőrség intézménye, dacára azon eredményeknek, melyek elérték, még fejlődéses és áll az különösen a legénység létszámának saporitása szempontjából. A csendőrségnek már létszáma kérek összegeben 6200 s ez még nem érte el azon létszámot, a mely az egész országban szükséges s azért a csendőrség érvényes fokozatosán saporitottak. E saporitással két kérdés az, mellyet szem előtt kell tartani. (Halljuk! Halljuk!) Az egyik, a pénzügyi kérdés, de ez még a kisebb kérdés, a nagyobb fontosságú kérdés a csendőrség tagjainak helyes megválasztása és kiképzése, mert nem lehet a csendőrségnek akárkit alkalmazni, hanem a létszám saporitásával is helyes arányt kell tartani. Ezeknek figyelembevételével a csendőrség létszáma az idén is 150-al saporitattott s ebben a mértékben fog a saporítás tovább is folyt, továbbá közelegesemnek fogom ismerni, hogy az intézményt az eddiginél is jobba tegyem, hogy az feladatainak minél inkább legyen képes megfelelni. (Helyeslést jobbról.)

Az elnök biztositom a t. képviselő urat, hogy sem benne, sem máshonnan nincs az a szándék, hogy a csendőrség intézménye katonai szervezetéből kivetsessék, vagy hogy erre bármi más befolyás is érvényesüljön. A legényi ügyekben ezentúl is kizárólag a katonai eljárás fog figyelembe tartani. (Helyeslést.)

Igaz ugyan, hogy beadatott annak idején ez ügyben egy javaslat — amiózt ez nem szolozza azt, a mit a képviselő ur jelzett, hanem csak bizonyos tekintetben akarta a csendőrséget a főispán alá helyezni — de az a javaslat az illető bizottságnak a kormány hozzájárulásával módosítottott s így került a t. ház elé. Már most igazán nagyon különös eljárásnak tartom azt, a mely a képviselő nem azt a javaslatot teszi elő, a mely a közbiztonsági bizottság és a kormány módosításával került a ház elé, hanem azt, a mely általánosan indokolással jobban hozzálkik. (Tetszés jobbról.)

Ezeket voltam bátor a csendőrség nézve elmondani azon határozott kijelentéssel, hogy ez az intézmény szívesem felek s hogy annak helyes irányban való fejlesztését előmozdítani közelegesemnek ismernem. (Helyeslést.)

Atterve, t. képviselőház, a cigánykérdésre, abban igazat fog adni a ház minden tagja, hogy ez nem közs ügy, hanem igen nehéz kérdés. (Zaj a bal- és szék baloldalán. Felkiáltások: Azért tért ki ide!) Egyeztessen az dekretilon, hogy a cigányokot telepítik le az országból utacsuk ki, ez igen könnyűnek látszik, de az az ügy intézkedés gyakorlatilag lehetetlen nem volna. Illy egyszerű utat lehetne vagy orvosolni nem lehet.

Teljes mértékben osztom mindarraknak nézetében, kik a kérdés nagy fontosságát hangsúlyozták, elismerem én is, és miniszteremeken elején erre vonatkozó adatok előterjesztésével foglalkoztam, melyek meglehetősen nagy halmazt tesznek már ki; és ez megmutatja, hogy a helyes megoldásra az utat megtalálni nem oly könnyű. De teljesen elismerem, hogy a törvényhozásnak a kérdéses foglalkoznia kell, és hogy ez megfontoltenek, szükséges a kormányak erre vonatkozó előterjesztése. Ezt feladatunknak fogom tekinteni, de kénytelen vagyok beismernem, hogy épen a belügyi

tárazánál szükséges törvényhozási előterjesztések közti némelyek emel a kérdésnél is fontosabbak: be kell tehát várt az időt, mikor lehet a kormánynak, mikor lehet a törvényhozásnak a kérdéssel foglalkoznia.

Egyebánt készségesen kijelentem, hogy nem hibázotok az e téren történt felszólalásokkal, hanem ellenkezőleg örülök, mert azok a felszólalások, melyek a cigánykérdésben a házban történtek, módot és alkalmat nyújtanak majd adni is, míg a törvényhozás kezébe veszi a dolgot, a közigazgatási uton való intézkedésre. És pedig két irányban lehet segíteni. Először arra lehet hinni, hogy a törvényhozások satoritutumok útján intézkedjenek, a mi egy-két törvényhatóságban már nagy eredményt meg is történt, és másrészt maga a kormány is intézkedhetik rendelkezései útján saját hatáskörén belül és a kőborlássnak ha nem is teljes megszüntetésével, de legalább megnehezítéssel lehetőleg segíthet e bajon, addig meg a törvényhozásban a helyzetben lesz, hogy a kérdés teljes megoldását eszközölje. (Helyeslést a jobboldalán.)

Károlyi Gábor gróf: Hát a kettejű saszról miért nem beszélt? Felkiáltások a szék baloldalán: Halljuk! Halljuk!

Elnök: Kíván-e még valaki szolani.

Madarász József: T. képviselőház! Hogy a vándor- vagy kőborló cigányok ügyét egyeztérre nem lehet kettegényi, azt nagyon jól tudjuk. Hisz ezután csakis a miniszter urnak figyelembe ajánlatoltok, hogy a régióta fenforgó egy egyszer valamiháa elintéztessék. En tehát remélem, hogy részint rendelkezési, részint pedig legközelebb törvényhozási intézkedések által is lehet a baj segíteni.

Az azonban egészen más kérdés, a mit **Pázmány Dénes** t. képviselőtársam előhozott, hogy t. ház a csendőrségnek mostani kardbójaja, vagy nem tudom minő jelvényen a feketesárga szín és kettejű sasz díszelje. Magyarország kormányának és belügyminiszterének, nézetem szerint, minden esetre meg kell nyugtatnia a házat a felöl, hogy ez csak véletlen és elnevezés eredő visszadés lehet. Felvilágosított tehát a t. ház az iránt, hogy miért van ez, így még belső meggyőződésem az, hogy önök is a kormánypártton s a kormány is csak Magyarország polgárát és így önök is tudják, hogy ha egy országban, Magyarországnak csendőrsége van, annak jelvényét természetesen a magyar nemzet színeivel: a piros, fehér és zöld színekkel és annak számjével kell megjelölni, nem pedig egy idegen állammal. (Helyeslést a szék balon.)

En tehát arra kérem a t. belügyminiszter urat, hogy e tekintetben világosítsa fel a képviselőházat és a nagybold szerter nem akarok szolani — az esetben, ha netalán nem nyugtatna meg bennünket az iránt, hogy ezen kérdést a nemzet követelményei és törvényes joga szerint fogja elintézni, én — legalább a magam részéről — már előre ezután is, a költségvetés megválasztásához nem fogok járulni. (Elnök helyeslést a szék baloldalán.)

Thaly Kálmán: T. ház! Ugyanerről a kérdésről el voltam tökével a honvédelmi tárázánál szolani. Miért? Azért, mert a magyar királyi csendőrség a honvédelmi és a belügyminiszter alá tartozik olyként, hogy katonailag, hadbíróságilag, figyelemmel a honvédelmi és más tekintetben a belügyminiszter alá van rendelve. Utána néztem ugyanerre a kérdésre nézve, mely **Pázmány Dénes** barátomnak is feltűnt, a csendőrségéről szoló törvényeknek és a záradékban azt találam különösen az 1881-ikben, hogy a csendőrség nézve a honvédelmi miniszter a belügyminiszterrel egyetértéssel intézkedik, az egyenruházt és a jelvények tekintetében.

Ezért azt gondoltam, hogy majd a honvédelmi miniszterhez intézek erre vonatkozólag kérdést, mert azt hittem, hogy a belügyminiszter, az akkori — s nem a mostani — mert nem Szapary alatt kezdődött ez a egyenruházt, hanem a volt belügyminiszter alatt, az egyenruházt kérdést mint a csendőrségnek katonai ügyet erinte részről rábízta kollégyára, a honvédelmi miniszterre. Sajnádom, hogy nincs jelen, de ha jelen volna is, akkor is kimondanám, hogy töle csak természetesen taláitok, hogy a csendőrség jelvényein a feketesárga sasz és a kettejű sasz alkalmazta, miután egész eszejárása a felö vonja. (Úgy van! a szék baloldalán.)

A honvédelmisteknél tudvalevőleg a kardbójaja, a sapka-részén és szolgálati övön a feketesárga sasz és a kettejű sasz hoztak be és ezt alkalmazták, dacára annak, hogy törvényünk a magyar nemzeti-szín használatát rendelik. A honvédelmi miniszter ur alkalmazta az okoskodott, hogy ha ezek a jelvények a honvédelmi meg vannak, legyenek meg a csendőrségnél is. Igaz, a honvédségre nézve — mindnyájunk nagy figyelmére — benne van a védtörvényben, hogy az a közs véderő kiegészítő része, és ez alapon csempészte be a honvédség jelvényéhez a kettejű sasz és a feketesárga sasz. A csendőrség azonban tisztán m. kir. állami belügyi intézmény. (Úgy van! Úgy van! a szék baloldalán.) a csendőrség nem része a közs véderőnek és nincs semminemű olyan funkciója, melyben mint a véderő része működne. (Úgy van! a szék baloldalán.) Itt tehát megkönyöböttem kell tenni. És kérem a belügyi és honvédelmi miniszter uraktól — most már a belügyminiszter urtól is, miután **Pázmány** és **Madarász** t. képviselőtársaim, kik

már ezen tárcza tárgyalásánál előttem beszélek, szándékomban megelöztek — hogy mivel tudja indokolni azt, hogy dacára a törvénynek, amely a csendőrséget kizárólag magyar királyi intézménynek mondja, a mely nem része a közs hadserregnek, a csendőrségnél a kettejű sasz és a feketesárga sasz hoztak be, a melyek a zsandárók kardbójáján és meg egy néhány más jelvényen, így a szolgálati jelvényeken is ott vannak? (Elnök helyeslést balról.)

A honvédségre nézve meg takarozhatik a t. miniszterelőnk ur a véderőtörvény azon szakaszával, a mely azt a közs hadserreg egy részének jelenti ki; de szeretném tudni s kíváncsi volnék a belügyminiszter ur indokait ismerni, hogy miért követik el az ezübst a kettejű saszal és a feketesárga sasznel? (Elnök helyeslést a bal- és szék baloldalán.) Hisz meg az osztrákok is feleségre vonatják önéket, hogy elesempék a színeket s jelvényeket (Igaz! Úgy van! balról.) Átneveztem mindkét törvényt, de nem tudtam azokból oly szakaszt találni, a mely a csendőrségről szolna, megmondandó, hogy megcsoda jogon alkalmazták ott a közs hadserreg jelvényeit s színeit. Temetéses tehát, hogy kíváncsián várom a miniszter ur feleletét és minthogy a meglevő intézkedések nem helyesnek: azért a feketesárga sasz és a kettejű sasz a magyar kir. csendőrségnél, mint magyar kir. intézményről minél előbb eltávolítandóknak tartom. (Elnök helyeslést a bal- és szék baloldalán.)

Szapary Gyula gróf miniszterének: T. ház! Az 1808: XL. t.c. 50. §-a, a mely a véderőről szöl, és azon törvények, a melyek a véderőről azóta alkotottak, megállapítják, hogy a honvédség és a honvédség tisztjeinek jelvényei ugyanazok legyenek, mint a közs hadserregé. Az 1881: III. t.c. 9. §-a utasította a honvédelmi és belügyi minisztereket, hogy az egyenruházt és jelvényeket a csendőrségnél utasítás alapján állapítsák meg. Ugyancsak a csendőrség tisztjeire nézve is kimondották, hogy jelvényei olyanok legyenek, mint a minők a közs hadserregbeli és honvős tisztieké.

És én nem csak azért, mert ez intézkedés a törvény alapján két miniszter által szabályoztatott, de nem tartanám a csendőrségi tisztekre és tekintélyre nézve kívánatosnak azt, . . . (Nagy mozgás és zaj a bal- és szék baloldalán.)

A kettejű sasz adja meg a tekintélyt! A tekintélyt én abban keresem, hogy ók ugyanazon rangfokozatunknak tekintessenek, mint a közs hadserregbeli és honvédsétek. (Elnök helyeslést jobbról. Mozgás és zaj a bal- és szék baloldalán.) és a tekintetben ne lehessen közs bőségek tenni, mintha a csendőrségbeli tiszt nem tekintéssel tisztne. (Helyeslést jobbról.)

Pázmány Dénes: A kettejű sasz kitüntetés! (Zaj a szék baloldalán.)

Szapary Gyula gróf miniszterének: Ezen alapul az intézkedés, melyet az 1881: III. t.c. 9. §-a alapján a honvédelmi s az akkori belügyminiszterek létesítettek, és a mely ma is fennáll. (Helyeslést jobbról, zaj és mozgás a szék baloldalán.)

Hoitsy Pál: Nem restelli ezeket mondani? (Nagy zaj.)

Szapary Gyula gróf miniszterének: Hoitsy képviselő ur feleségeset vállal azért, a mit ő mond, s én feleségeset vállatok azért, a mit én mondok. (Elnök helyeslést jobbról.)

Meg egy más kérdésre tartozom a választ megadni **Pázmány** képviselő urnak és ez a közbiztonsági alap elismarólására vonatkozik. Ez egyáltalában a magyar költségvetés megállapítása óta bízámi alap természetével bírva, nem számoltatik el telenként a záradékban. Ez alap így számítottott el mindig állományban s nem is tartom lehetségesnek, hogy a közbiztonsági czelokra történt kiadások egy számbalossanak el, mint más kiadások. (Mozgás a szék baloldalán.)

Az alap nálunk a belügyi kormányzat nem is volna képes feladatának megjelölni és azért kérem a t. házat, hogy e tekintetben az eddigi eljárást fenntartani méltóságosk. (Helyeslést jobbról.)

Nagy István: Személyes kérdésben szöl, reflektíva röviden a miniszterelőnknek rávonatkozó megjegyzésére. Azt javaslom, hogy a csendőrség jövőre is a honvédelmi miniszter felügyelése alatt maradjon, mint eddig volt s most is csak ezt mondja.

Polonyi Géza: T. ház! (Halljuk! Halljuk!) Akkor, midőn a kettejű saszra vonatkozó incidens itt felhozott, mi a kik jobbaknak szeretik hinni az embekeket, mint a minők tenyeg, abból a föltevésből indultunk ki, hogy az egész dolog egyszerű elnevezés, egyszerű véltelenség, a melyet nem kell politikai törekvések színeben fölfúvatni. Én nem kell, mint bínt, a kormány háttára imputálni. (Úgy van! a szék baloldalán.)

Azonban t. ház, mióta Magyarország az ugynevezett alkotmányviszállásban bekövetkezett, megérte tróváltással (Elnök helyeslést a szék baloldalán.) Magyarország alkotmányát, Magyarország címert, és a magyar nemzet színeit e parlament előtt soha meg nem állaták. (Zajos helyeslést és felkiáltások a baloldalán: Gyalázat!)

Ha, t. ház, mi egy csendőrmester visszafeléval állunk szemben, úgy talánunk önk számára is megévezés és emévezés; de midőn a miniszterelőnk Magyarország parlamentjében felállt és azt mondja, hogy ahhoz, — Mit titköl előttem? — Semmit! . . . csak . . . — Kérem, ne kerülje ki a kérdésemet . . . Tudni akarom . . . — Nos hát, ha úgy kívánja . . . Sehol sem látok szállítóhajót, vagyis nincsenek katonák, a kik a várost megszállnának. — Oh majd előjnek meg . . . Egy két nap múlva . . . — Egy-két nap múlva mi már . . .

Lady Annerley befejezi a félbehagyott mondatot: — Meg leszünk halva, nemde? — Körülbelöl úgy van. — De azok a panczélos-hajók partra tethetőnek néhány katonát. — Az nagyon kevés lenne. Úgy látszik, nem is merik, ambar Arabi pasa már irtított ki az erőseket. — S azzal a hosszu vonalban haladó gyalogságra és tüzserégre mutatott, mely a Ras-el-tin uton végigvonult s a Pompejus-öslöpnak nevezett kaput el Káiro felé tartott. — A modern hajók tele vannak gépgépekkel, de nem legénységgel, folytató Errol. — Gépekkel várost nem lehet megszállni. — On tehát a helyzetünket kétségbejétonek tekintik? — Nagyon. Helytelenég volna ezt ön előtt titkolnom. Kérem, menjen most és be pihenjen. Isten önnel — ma eszakig!

Errol úgy hangsúlyozta ezt az utolsó szót, mintha ez lenne majd a végső döntés ideje. **Lady Sarah** megértette. Nagyon sóhajtott, de nem szöl egy szót sem s lement. — A városban pedig ezalatt nőttön nőtt a zárvar. Az elvonuló katonaság utolsó részében meglazult a rend, többen-többen szökődtek szét s az utóhad már semmi egyéb nem volt, mint gygyveres csöcsékek, melyt gyonyvert minden tisztet, a ki meg akarta kísérni a rend helyreállítását. Bankákba verődve szedték el a városban zsákmanrya éhesen, hogy fosztogassanak. — Mind több-több helyen gyuladtak ki a tüzek. A részeg katonák s a feltört börtönökből kiaradó gonosztevők orditozása, asszonyok és gyermekek jajveszékése töltötte meg a levegőt, s olykor egy-egy lövés erőszakoskodásról, gyilkosságról adott hírt. — S mikor az éjszaka ráborult a szerencsétlen városra, az eddigi katonai rendet teljes fejtelenség váltotta fel. A kéjelés és részégység, lázongás, nyujtogatás, rablás, gyilkosság rémei uralkodtak

AZ AMERIKAI.

— REGÉNY —

Irta: ARCHIBALD CLAVERING GUNTER.

ELSŐ KÖNYV.

Alekszandria bombázása.

Most még nagyobb kedvvel fogott a munkához s miután töltéséskáját megvizsgálta s látta, hogy kétszáz Remington-töltés van benne — mert Káiroból csakis azt hozott volt magával — ottven lyukát furt a kemény, vastag tölgyfa-ajtóba, úgy hogy minden lyukba épen szorosan beleillett egy töltés. Ott sor lyuk volt, a legelső mintegy ötödiki labnyira, a legalsó egy labnyira a kűszöbötől, úgy hogy meg hason csuszva sem közelíthetett senki az ajtóhoz. Az összes lyukak úgy voltak furva, hogy valóságos keresztűzet lehetett ottani a keskeny folyosóra.

Mikor a töltések be voltak rakva, a rézművesmühelyben előkeresett két nagy rézlemez, melyeken nagy fáradsággal kellő számú lyukot fútt, úgy hogy a lyukak épen szabadon hagyták a töltések gyújtóját, ha a lemezt az ajtóra erőltette. Mikor ez is megvolt, odakészített egy jó erős kalapácsot, melyvel belőlről az egyes töltéseket csak meg kellett ütni, hogy kifele csússzenek.

A mitrailleuse tehát készen volt. Most még csak arról kellett gondoskodni, hogy a sötétben az ő tudtán kívül se a főbőrásor, se a mellékajtón senki be ne lopezhassék. Errol lefutott az istállóba a szamarakhoz. Azoknak a nyakán három-három szij volt apró esengetyűkkel. Ezeket a szijakat a kapuja elé, a hol az udvarra torkollik, meg a lépcső-feljárát elé feszítette, úgy hogy a sötétben beléjük kellett botlani, s így az esetleges ellenség akadályulán is hirt ad magáról a esengetéssel. A kis esengetyűk szavát Errol fénn a tetők-erélyen szándékozott meglesni s onnan akart aztán puskájával a betörőkre lövöldözni.

Mindaz a sok munka, mely roppant fáradságba került, örökig tartott és ugyancsak megizzasztotta Errolt, ki eszevesztett sietséggel dolgozott. De segíteni kellett a többieknek is, hol egyik, hol másik utasítását kellett teljesíteniük, mintha insaii lettek volna, sőt egyzer meg **Lady Annerley**nek is odaszölte, hogy «mozogjon már». Az uri nő pedig, kik egész életében parancsolashoz volt szokva, kész-séggel engedelmeskedett, a mint szívesen engedelmeskodik minden nő annak a férfinak, a ki kellően-tud parancsolni. Mert a fiatal ember, midőn

ez éjjel feyyvereket kovacsolt, melyek e nő életét és szabadságát voltak megóvandók, egyuttal billineset is kovacsolt, mely **Lady Sarah** orkire az ő rabjává tette.

Midőn Errol végre leölt pienni, **Lady Sarah** maga vitte oda neki a szivart, hogy rágyújtsin. — Most már kezekedem a főbőrásról s erősen bízom a hátsó ajtóból rögtönzött mitrailleuseben.

— Akkor hát ideje is, hogy lefeküdjék aludni, mert nagyon fáradt, mondta **Lady Annerley**. — Aludni? Senki sem tudhatja azt, hogy melyik pillanatban jönnek.

— De ön ki van merülve s most az első az, hogy erejét visszanyerje. En harcolni nem tudok, de virasztati igen. Engedje át nekem legalább ezt a feladatot.

Errol, ki jól tudta azt, hogy **Ozmán** és **Nikkovije** uramék felgyújtaní nem fogják a házat, nehogy a szép asszonyt, kiért sok pénz várak, elveszítsék, végre beleegyezett s lefeküdt aludni. — Mikor reggel fölébredt, a nap már magasan járt fenn az égen s **Lady Annerley** még folyvást ott örködött mellette.

Errol az öröjára nézett: — Tízegy óra! Mért nem kelteztél föl korábban? Most onon a sor, asszonyom, hogy lefeküdjék aludni. En majd öröködom. Egészen újjaszultem az alvástól. Kérem, menjen a szobájába.

— Megyek, mondta **Lady Annerley**, — de kérem, mondja meg előbb, mit jelent az a mozzolódás a kőkötőben, a melyet észleltem.

— Ah, hát itt vannak meg az angol hajók? — Itt. — Hurra! Akkor még jóra fordulhat minden! S azzal felszaladt a kis lépésén. **Lady Annerley** utána. Együtt tekintettek el a kőkötőre.

Az egyiptomi erősségek csendben, romokban hevernek, ágyúkuk felöntve, elhagyva. Az angol hajóhad ellenben épp oly jó állapotban látszik lenni, mint az előtveál napon, habár minden egyes hajón látszóttak a lődézés nyomain. Fötte vannak valamennyien, de messze állnak a kűszö kőkötőben, a min Errol csodálkozik, mert a Fáros-erősség olyan parlamentair-zászló leng, s a tengernagyi lobogó alatt álló brit hajó mellett kis yacht látható egyiptomi lofogótól.

— Mit titköl előttem? — Semmit! . . . csak . . . — Kérem, ne kerülje ki a kérdésemet . . . Tudni akarom . . .

— Nos hát, ha úgy kívánja . . . Sehol sem látok szállítóhajót, vagyis nincsenek katonák, a kik a várost megszállnának. — Oh majd előjnek meg . . . Egy két nap múlva . . .

— Egy-két nap múlva mi már . . . **Lady Annerley** befejezi a félbehagyott mondatot: — Meg leszünk halva, nemde? — Körülbelöl úgy van. — De azok a panczélos-hajók partra tethetőnek néhány katonát. — Az nagyon kevés lenne. Úgy látszik, nem is merik, ambar Arabi pasa már irtított ki az erőseket. — S azzal a hosszu vonalban haladó gyalogságra és tüzserégre mutatott, mely a Ras-el-tin uton végigvonult s a Pompejus-öslöpnak nevezett kaput el Káiro felé tartott. — A modern hajók tele vannak gépgépekkel, de nem legénységgel, folytató Errol. — Gépekkel várost nem lehet megszállni. — On tehát a helyzetünket kétségbejétonek tekintik? — Nagyon. Helytelenég volna ezt ön előtt titkolnom. Kérem, menjen most és be pihenjen. Isten önnel — ma eszakig!

Errol úgy hangsúlyozta ezt az utolsó szót, mintha ez lenne majd a végső döntés ideje. **Lady Sarah** megértette. Nagyon sóhajtott, de nem szöl egy szót sem s lement. — A városban pedig ezalatt nőttön nőtt a zárvar. Az elvonuló katonaság utolsó részében meglazult a rend, többen-többen szökődtek szét s az utóhad már semmi egyéb nem volt, mint gygyveres csöcsékek, melyt gyonyvert minden tisztet, a ki meg akarta kísérni a rend helyreállítását. Bankákba verődve szedték el a városban zsákmanrya éhesen, hogy fosztogassanak.

Mind több-több helyen gyuladtak ki a tüzek. A részeg katonák s a feltört börtönökből kiaradó gonosztevők orditozása, asszonyok és gyermekek jajveszékése töltötte meg a levegőt, s olykor egy-egy lövés erőszakoskodásról, gyilkosságról adott hírt. — S mikor az éjszaka ráborult a szerencsétlen városra, az eddigi katonai rendet teljes fejtelenség váltotta fel. A kéjelés és részégység, lázongás, nyujtogatás, rablás, gyilkosság rémei uralkodtak

teleitől al

szeles baloldalon.) De miután nagy esodalkozásma és nagy megútközésre a kormány padjairól ez a hiba egy megóvódnak a magaslatára emeltetett, még pedig oly elvi magaslata, mely meg vagyok győződve a t. miniszterelnök ur szándéka nélkül, de szavának tartalma szerint egyenesen sértő Magyarországi állami önállóságát néve (Elnök helyeslés.) Úgy van a bal- és szélső baloldalon.), most már nem lehet a dolgot úgy átcsúszni, hanem szeriatem a képviselőháznak feladatává lett a maga szavazatával jóvá tenni azt, a mit a kormány intézkedései és a kormány nyilatkozatai vétettek (Elnök helyeslés a bal- és szélső baloldalon.); mert minden nemzetnek, nagy- és kicsinynek, egyaránt érdekeinek kell lennie nemzeti önállóságára. (Elnök helyeslés.) Úgy van a bal- és szélső baloldalon.)

Horváth Nándor (felállva): Majd megtanítjuk reá!

Elnök: Horváth Nándor képviselő urat figyelemzetem, hogy nincs joga új módos. szólni. (Helyeslés jobboldal.) Nagy zaj és felkiáltások a bal- és szélső baloldalon: A miniszterelnök utasítsa rendre!

Apponyi Albert gróf: És tagadhatatlan, a t. miniszterelnök urnak az a nyilatkozata, mely szerint a csendőrség tiszték tekintélyének fenntartása teszi szükségessé azt, hogy náluk is ugyanazon a jelvények alkalmaztassanak (Nagy zaj és felkiáltások a bal- és szélső baloldalon: A magyar miniszterelnök mondja ezt!), melyek a közös hadseregnek és a honvédségnek alkalmazásban vannak, ez az indoklás negatív alakban azt tartalmazza, hogy tehát ezen tiszteknek tekintélye esélyesebb volna, sülveha, ha ruházatukon a nemzeti színek és a magyar állami címek volna. (Nagy zaj és felkiáltások a bal- és szélső baloldalon: Úgy van! Úgy van! Ezt mondta!)

T. ház! A lojka elől nincs kitérés. Lehet illet mondani helytelenül, szándék nélkül és akkor az ilyen mondati vissza lehet venni, jóvá lehet tenni azaz a nyilatkozatot (Nagy zaj és felkiáltások a bal- és szélső baloldalon.) És azt várom a t. kormány részéről, hogy miután a dolgot elől fontosságú nyert, a kormány intézkedni fog arra néve, hogy az csendőrség intézményének közjogi természetéhez képest annak ruházatán kizárólag a magyar nemzeti jelvények és a magyar nemzeti színek foglaljan helyet. (Elnök helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) Ha erre néve a t. kormány készséget nyújtja, akkor én az epizódot elintézhetek tekintem...

Polonyi Géza: En is!

Apponyi Albert gróf: de ha nem, akkor nemcsak csalatkozom Polonyi Géza t. barátom határozati javaslatához, (Elnök helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) hanem annak negatív irányzatát bátor vagyok kiegészíteni egy határozati javaslattal, (Halljuk! Halljuk!) a bal- és szélső baloldalon. Zaj a jobboldalon.) a melyet a magam és elvtársaim nevében vagyok szerencsés beadni. A határozati javaslat így hangzik: (Halljuk! Halljuk!) a bal- és szélső baloldalon. Olvassa.

A kormány utasítatik arra, hogy a csendőrség ruházatán a színek és jelvények az intézmény magyar állami és nemzeti jellegének megfelelőleg alakítsanak. (Hosszantartó zajos eljenzes a bal- és szélső baloldalon.)

A határozati javaslatot felolvassuk.

Szapary Gyula gróf miniszterelnök: T. ház! Nem azért kívánok szólni... (Nagy zaj jobboldal.) Halljuk! jobboldal. Elnök csenget.) Meg fogom várni, meg meghallgatnom a képviselő urat. (Halljuk! Halljuk! Elnök csenget.)

Nem azért kívánok szólni, hogy — a mint Polonyi képviselő ur mondta, — bűnbánó nyilatkozatok tegyék, hanem azért, hogy egy kifejezésre néve fölvilágosítsam adjak a t. háznak. (Halljuk! Halljuk!) És meg egy megegyezést vagyok kíváncsi tenni. Gróf Apponyi képviselő ur és mások azt mondták, hogy azt gondolták, énekesbőrt történt ez a tévedés. Ha csakugyan tévedés volna, mindenesetre igen nagy kár volt, hogy a t. képviselő urak 11 év óta nem vettek észre a tévedést. (Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon. Elnök csenget.) mert 11 év óta áll fenn ez az intézkedés a csendőrségnél. (Zaj a bal- és szélső baloldalon.)

És meg egy helyreigazítást akarok tenni és ez az, hogy nem mondtam, hogy eme vagy ama szín vagy anyag a másik fölött előnyösebb vagy jótényen bírna, de azt mondtam, hogy kíváncsi vagyok tartom, hogy azok, a kik tiszték, egy őrma jelvényt viselnek. (Helyeslés jobboldal.) Ellenmondás és zaj jobboldal. Elnök csenget.) A honvédség néve a vedoról szóló törvény világosan rendeli, hogy a honvédség ugyanazt a jelvényt viselje, mint a közös hadsereg; ez a kérdés tehát törvény által szabályozva van. Nezetem szerint a honvéd magyar ember és a csendőrség. A csendőrség és magyar ember (Nagy zaj a szélső baloldalon.) és így nem tartom derogálóknak azt, hogy a csendőrség ugyanazt a jelvényt viselje, melyet a honvédség tiszték viselnek. (Helyeslés jobboldal.) Nagy zaj és ellenmondás a bal- és szélső baloldalon.)

Thaly Kálmán: Nincs benne a törvényben!

Szapary Gyula gróf miniszterelnök: Ennek fogva kérem a t. házat, hogy a beadott határozati javaslatot elfogadjon nem méltóztatás. (Helyeslés a jobboldalon.) Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon.)

Horváth Nándor: A csendőrség katonailag van szervezve, de nem hadügyi, nem honvédelmi intézmény. (Úgy van! Úgy van! ballal.) És az ebből lelejtendő az, hogy a csendőrségnek a honvédséghez tartozóan az önzérteken külső kifejezéséről van szó: tovább egy percig sem tűrheto, hogy a fennálló állapot ne orvoslattassék. (Zajos helyeslés ballal.) Apponyi Albert határozati javaslatát pártolja. (Elnök helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) Előbbi közbeszólásra vonatkozólag megjegyzem, hogy azért szólom közbe, mert megszégyenítőnek tartja azt, ha a parlament csak egy percig is tűrheto oly megaláztatást, mint a minónék a miniszterelnök felhasználása Magyarországon színi, címeret, önzérteket és méltóságot alávetette. (Zajos helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) Ezt — ugymond — megróni kötelességünk, és reményem, hogy ezzel szemben meg fogjuk keresni és meg fogjuk találni a módot, hogy ilyen megaláztatást az országgyűlésen többé el ne fordulhasson. (Zajos helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

Ugon Gábor: T. ház! Arról van szó, hogy Magyarország egy belgyi intézménynek a magyar nemzet címere és színe egy idegen állam, az osztrák császárság színe és címere által ne bítorították. (Felkiáltások a bal- és szélső baloldalon: Gyáva! Gyáva!) Nincs állam, mely a saját intézményi keretében feltegyeztett polgárait, ha azok rendőri teendőt végezték, ne a maga szuverénitása jelvényeivel látja el. Magyarországnak pedig sokkal nagyobb szüksége, hogy saját nemzeti szuverénitását minden intézményében nyilvánvalóvá tartsa; mert volt idő, mikor a nemzet szuverénitása kétségbe vonatott. (Nagy zaj.) Felkiáltások: Halljuk! Halljuk! Elnök csenget. Felkiáltások a szélső baloldalon: Ott tanácsosok! A miniszterelnök fölétesse! Ne feleljen! Tessenék a miniszterelnököt rendre utasítani! Polytomos nagy zaj.)

Hottay Pál: Ne feleljenek ott! Tessenék rendretasítani! (Nagy zaj.)

Elnök: Méltóztatassanak a szónokot meghallgatni! (Halljuk! Halljuk!)

Ugon Gábor: Minden állam küzd azért, hogy szuverénitásának jelvényei, színe és címere érvényesítessék; azon államok is, melyek az önállóságot és függetlenséget örökké élvezték és soha szodons csapatok által letiporva nem voltak. Annál inkább kötelességünk nekünk, Magyarországi polgárainak, Magyarországi törvényhozásának a nemzet szuverénitása jelvényeinek érvényét szerelni, mert nem régt volt az az idő, midőn Ausztria császárságának nevében és színe alatt szodons csapatok a nemzet szabadságát és jogait tiporák. (Elnök helyeslés a szélső baloldalon.)

Ez a nemzet 48 és 49-ben nem azért ontotta vétét, a Bach- és Schmerling-korszak alatt nem azért szenvedett, türt és neküldözött, hogy aztán, midőn a kiegészítés rendén alkotmányhoz jut, bár részben is, midőn semmi sem gátolja abban, hogy színeinek és címereinek a jogos helyet biztosítsa, hogy akkor ugyanazon címere, ugyanazon színek alapján, melyeknek felhasználása alatt a nemzetet leigázták és több, mint tizenpölyöz esztendőig elnyomva tartották, köztébe vonhassák, hogy Magyarország független és...

degt állíthatják azt, hogy belgyi intézményeiben idegen nemzet szuverénitásának jelvényét viselte, eltűrt sőt törvényhozásilag szentesítette. (Zajos helyeslés a szélső baloldalon.)

Ha valakinek feltűnne, kell lenni a nemzet szuverénitására, nekünk magyaroknak kell feltűnne, hogy nem lehet eltűnniük, hogy intézményeink másként jeleznek, mint a nemzeti jelvények. (Elnök helyeslés ballal.)

Elnök: Apponyi képviselő urat illeti a zászró joga. Felkiáltások ballal: Nem kíván szólni! E szerint a tanácskozás be van fejezve. A tétel maga egyáltalán meg nem támadtatván...

Madarász József: Bocsánatot kérek, én megtámadtam a tételt.

Elnök: Írásbeli indítvány ez irányban nem adatott be, de föltehetem a kérdést, méltóztatna-e a tétel elfogadni? Azután külön fogom föltenni a kérdést, talán először az Apponyi képviselő ur határozati javaslatára vonatkozólag.

Apponyi Albert gróf: Előbb a Polonyiét! (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

Polonyi Géza: T. ház! (Halljuk! Halljuk! ballal.) A két határozati javaslat kiegészítést egymást, (Ugy van! Úgy van! a szélső baloldalon.) és azért azt óhajtánom, hogy azokat együttesen méltóztatás szavazás alá bocsátani. (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) Ha azonban bárkinek, akár a melyen t. elnök urnak, akár a kormányban, vagy t. többségnek ez ellen észrevétele volna, semmi kifogásom sincs az ellen, hogy a két határozati javaslat külön bocsátás-szavazás alá. (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

Apponyi Albert gróf: Egyszerűen kijelentem, hogy teljesen magamév teszem azokat, miket Polonyi Géza t. képviselőúrnak mondott. Határozati javaslatomat én is az általa beadott határozati javaslat kiegészítésnek tekintettem, és azt hiszem, hogy aláró társaimnak sincs az ellen észrevétele (Helyeslés ballal.)

hogy a két határozati javaslat, mint melyek egymást kiegészítik, együtt bocsátassék szavazás alá. (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) De én is hozzáteszem, hogy ha akar a t. elnök urnak, akár bárkinek a házban skrupulusai volnának az iránt, hogy az megtehető-e, az ellen sem teszek kifogást, hogy a határozati javaslatokra külön történjen a szavazás. (Felkiáltások a bal- és szélső baloldalon: Együtt szavazunk!)

Elnök: Hozzájárul-e a t. ház ahhoz, hogy a két határozati javaslat együtt bocsátassék szavazás alá? (Helyeslés.) Enneköve egy szavazás fog történni.

Mielőtt azonban a határozati javaslatokra szavazás történne, kérem a t. házat, méltóztatna-e magát a tétel, a közbiztonsági alpra felvett 150.000 forintot elfogadni, igen, vagy nem? (Ugy! Nem!) Kérem azon képviselő urakat, a kik a tétel elfogadást, méltóztatassák fellállni. (Megtörténik.) A ház többsége elfogadja a tételt.

Lázár Árpád jegyző: (olvassa Polonyi Géza és Apponyi Albert gr. határozati javaslatát.)

Elnök: A kérdés az: méltóztatna-e a t. ház, ezen egyesített határozati javaslatokat elfogadni, igen vagy nem? Miután mindkét határozati javaslatra vonatkozólag használt több képviselő ur nevéről szavazást kért, azt ezemel elrendelem. Kifogom luszni a betét. (Megtörténik.) K/ Felkiáltások a baloldalon: A. u. K. Nagy derűtség! Az ülést öt perczre felfüggeszem. (Nagy mozgás.)

Elnök (szűnt után): Méltóztatassanak helyeket elfoglalni, az ülést folytatjuk. (Nagy zaj. Felkiáltások: Helyre! Helyre!) Kíván valaki szólni?

Rónay János: T. ház! (Halljuk! Halljuk!) Mondhatom, hogy nem könnyű dolog a keddyek ily állapotban (Nagy zaj a bal- és szélső balon.) ezen kérdésnél a t. házat arra kérni, méltóztatás néhányszor nyilatkozatomat türelmelem meghallgatni. (Halljuk! Hall! A kérdés, a mely felett oly heves vita támadt, különösen a t. elnök részéről, oly természetű, mely nem akut dolog tárgyal (Zaj ballal.) Halljuk! Halljuk! jobboldal.) és bennem, mondhatom, azt a benyomást tette, hogy a t. elnökék el azon taktikával, a melyet (Nagy zaj jobboldal.) Több hang: Nem taktikának!) az ellenzék mindenütt a parlamenten előben a többséggel szemben használni szoktak. (Nagy zaj ballal.) Halljuk! Halljuk! A t. elnöknek igen nagy gyűveze az, ha megfélemlésnek teszi ki (Nagy zaj ballal.) Halljuk! Halljuk!) s oly kérdéseket vet fel színe, mino az, mely most a költségvetés tárgyalása alkalmával felvetett, hogy a számlákra eljöttünk milyen a színe, pedig ezt a színt a csendőrség branché tisztjei már tizenegy év óta viselik s a belügyminiszter és honvédelmi miniszter urnak által a törvények értelmében tett intézkedések folytán viseltek. (Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon.) Miután igen igazotlat a keddyek, legyenek szívesek nekem megengedni, hogy ne legyenek kénytelen a zajt tulkáltani. (Halljuk! Halljuk!) Miután a közös hadsereg és a honvédség tisztjeivel egy rangban kívánjuk megtartani a csendőrség tisztkeit is, azt hiszem, hogy nem hazarúlsak, sem pedig a tágabb hazáért óhajtok magyaroknak kivánsságot teljesíteni, akkor, mikor ezen bajokra is ugyanazon színeket alkalmazzuk, melyeket a közös hadsereg és a honvédség tisztjei hordanak.

Károlyi Gábor gróf: Egye meg! (Nagy zaj a jobboldalon.)

Rónay János: Én, t. ház (Zaj a bal- és szélső baloldalon.) Felkiáltások a Hallgassuk! Jól megvendi a kormányt!), nagyon sajnálom, hogy sem Apponyi Albert gróf képviselő társunknak, sem Madarász József most mindjárt leverni!

Rónay János: sem Polonyi Géza t. képviselő társamnak határozati javaslatához hozzá nem járultatok. (Felkiáltások a szélső baloldalon: Tudjuk!) Szívesen tennék egy más indítványt (Felkiáltások a szélső baloldalon: De nem szabad!), de jobbnak látja egyszerűen kijelenteni, hogy a két határozati javaslatot nem fogadják el. (Helyeslés a jobboldalon.) Morgás és felkiáltások a bal- és szélső baloldalon: Szavazunk!)

Elnök: Kíván még valaki szólni? Ha nem, akkor a vitát bezárom.

Pulszky Ágost előadó: T. ház! (Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon.)

Károlyi Gábor gr.: A legszimpatikusabb szónok. Csend! (Derűtség a szélső baloldalon.)

Pulszky Ágost előadó: T. ház! (Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon.) Halljuk! Halljuk!)

Elnök: Kérem a t. házat, szíveskedjék az előadó urat meghallgatni, joga van a szóhoz. (Halljuk! Halljuk!)

Pulszky Ágost előadó: Két határozati javaslat felekzi a t. ház előtt (Zaj ballal.) és nekem nemcsak jogom, hanem kötelességem is (Halljuk! Halljuk!) a jobboldalon.) ezek irányában álláspontomat kifejeztem (Zaj ballal.) Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.) Valóban esodalm, t. ház, hogy a kérdés ilyen dimenziókra volt felfüggesztve, t. ház, hogy a képviselő ur kifejtette és még különösen a t. ház figyelembe ajánlotta, hogy ó mindazon intézkedéseket...

Károlyi Gábor gróf: (A terem közepén a ház asztalánál ül. Elnök felkiáltások a jobboldalon: Helyre! Helyre! Nagy zaj.) Helyre menjen? Ha az elnök mondja, oda megyek. (Nagy zaj. Elnök csenget. Károlyi Gábor gróf eltávozik a ház asztalától.)

Pulszky Ágost előadó: Nagy István t. képviselő ur a vita elején (Zaj ballal.) határozottan kifejtette a t. elnök helyeslése közt azt, hogy ó nem kívánja, hogy a csendőrség szervezeten bármely változás történjen, hogy ó szerelmesnek tartja a közigazgatási javaslat azon szakaszát, mely szerint a csendőrség feletti fejelemi hatóság gyakorlása és a csendőrség szervezete tekintetében a honvédelmi miniszterium hatásköre bármiben megszorítottatna és a civilizációs hatásköre bármiben kiterjesztetnénk. És akkor (Felkiáltások ballal: Elég! Nagy zaj.) Halljuk! Halljuk!) a ház határozott többsége helyeselte azon álláspontot, mely szerint a csendőrség határozottan a katonai szervezet alkalmatrész képezi és a katonai szervezettel belső kapcsolatban áll.

Nem tartom észszerűnek az oly intézkedést, mely azt követeli, hogy ezen egyenrangú, fejelemi és személyes viszonyok tekintetében teljesen azonos állapotú tiszt és más jelvényeket legyenek kénytelenek viselni, mint a honvédségtek különben (Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon.) és azt tartom, hogy a miniszteriumnak erre vonatkozó intézkedése csak azon törvényes intézmények szellemében alkotottak meg, a melyek 1881-től fogva soha kétségbe nem vonattak, a melyek tekintetében soha kérdés nem merült fel. (Nagy

zaj és felkiáltások: Eláll! Eláll: a bal- és szélső balon.) Halljuk! Halljuk! jobboldal.)

E határozati javaslatokat nem fogadjam el (Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon.) és arra kérem a t. házat, hogy a határozati javaslatok mellőzésével a napirendre áttérni szíveskedjék. (Elnök helyeslés jobboldal.) Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon.)

Elnök: Apponyi képviselő urat illeti a zászró joga. Felkiáltások ballal: Nem kíván szólni! E szerint a tanácskozás be van fejezve. A tétel maga egyáltalán meg nem támadtatván...

Madarász József: Bocsánatot kérek, én megtámadtam a tételt.

Elnök: Írásbeli indítvány ez irányban nem adatott be, de föltehetem a kérdést, méltóztatna-e a tétel elfogadni? Azután külön fogom föltenni a kérdést, talán először az Apponyi képviselő ur határozati javaslatára vonatkozólag.

Apponyi Albert gróf: Előbb a Polonyiét! (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

Polonyi Géza: T. ház! (Halljuk! Halljuk! ballal.) A két határozati javaslat kiegészítést egymást, (Ugy van! Úgy van! a szélső baloldalon.) és azért azt óhajtánom, hogy azokat együttesen méltóztatás szavazás alá bocsátani. (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) Ha azonban bárkinek, akár a melyen t. elnök urnak, akár a kormányban, vagy t. többségnek ez ellen észrevétele volna, semmi kifogásom sincs az ellen, hogy a két határozati javaslat külön bocsátás-szavazás alá. (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

Apponyi Albert gróf: Egyszerűen kijelentem, hogy teljesen magamév teszem azokat, miket Polonyi Géza t. képviselőúrnak mondott. Határozati javaslatomat én is az általa beadott határozati javaslat kiegészítésnek tekintettem, és azt hiszem, hogy aláró társaimnak sincs az ellen észrevétele (Helyeslés ballal.)

hogy a két határozati javaslat, mint melyek egymást kiegészítik, együtt bocsátassék szavazás alá. (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) De én is hozzáteszem, hogy ha akar a t. elnök urnak, akár bárkinek a házban skrupulusai volnának az iránt, hogy az megtehető-e, az ellen sem teszek kifogást, hogy a határozati javaslatokra külön történjen a szavazás. (Felkiáltások a bal- és szélső baloldalon: Együtt szavazunk!)

Elnök: Hozzájárul-e a t. ház ahhoz, hogy a két határozati javaslat együtt bocsátassék szavazás alá? (Helyeslés.) Enneköve egy szavazás fog történni.

Mielőtt azonban a határozati javaslatokra szavazás történne, kérem a t. házat, méltóztatna-e magát a tétel, a közbiztonsági alpra felvett 150.000 forintot elfogadni, igen, vagy nem? (Ugy! Nem!) Kérem azon képviselő urakat, a kik a tétel elfogadást, méltóztatassák fellállni. (Megtörténik.) A ház többsége elfogadja a tételt.

Lázár Árpád jegyző: (olvassa Polonyi Géza és Apponyi Albert gr. határozati javaslatát.)

Elnök: A kérdés az: méltóztatna-e a t. ház, ezen egyesített határozati javaslatokat elfogadni, igen vagy nem? Miután mindkét határozati javaslatra vonatkozólag használt több képviselő ur nevéről szavazást kért, azt ezemel elrendelem. Kifogom luszni a betét. (Megtörténik.) K/ Felkiáltások a baloldalon: A. u. K. Nagy derűtség! Az ülést öt perczre felfüggeszem. (Nagy mozgás.)

Elnök (szűnt után): Méltóztatassanak helyeket elfoglalni, az ülést folytatjuk. (Nagy zaj. Felkiáltások: Helyre! Helyre!) Kíván valaki szólni?

Rónay János: T. ház! (Halljuk! Halljuk!) Mondhatom, hogy nem könnyű dolog a keddyek ily állapotban (Nagy zaj a bal- és szélső balon.) ezen kérdésnél a t. házat arra kérni, méltóztatás néhányszor nyilatkozatomat türelmelem meghallgatni. (Halljuk! Hall! A kérdés, a mely felett oly heves vita támadt, különösen a t. elnök részéről, oly természetű, mely nem akut dolog tárgyal (Zaj ballal.) Halljuk! Halljuk! jobboldal.) és bennem, mondhatom, azt a benyomást tette, hogy a t. elnökék el azon taktikával, a melyet (Nagy zaj jobboldal.) Több hang: Nem taktikának!) az ellenzék mindenütt a parlamenten előben a többséggel szemben használni szoktak. (Nagy zaj ballal.) Halljuk! Halljuk! A t. elnöknek igen nagy gyűveze az, ha megfélemlésnek teszi ki (Nagy zaj ballal.) Halljuk! Halljuk!) s oly kérdéseket vet fel színe, mino az, mely most a költségvetés tárgyalása alkalmával felvetett, hogy a számlákra eljöttünk milyen a színe, pedig ezt a színt a csendőrség branché tisztjei már tizenegy év óta viselik s a belügyminiszter és honvédelmi miniszter urnak által a törvények értelmében tett intézkedések folytán viseltek. (Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon.) Miután igen igazotlat a keddyek, legyenek szívesek nekem megengedni, hogy ne legyenek kénytelen a zajt tulkáltani. (Halljuk! Halljuk!) Miután a közös hadsereg és a honvédség tisztjeivel egy rangban kívánjuk megtartani a csendőrség tisztkeit is, azt hiszem, hogy nem hazarúlsak, sem pedig a tágabb hazáért óhajtok magyaroknak kivánsságot teljesíteni, akkor, mikor ezen bajokra is ugyanazon színeket alkalmazzuk, melyeket a közös hadsereg és a honvédség tisztjei hordanak.

Károlyi Gábor gróf: Egye meg! (Nagy zaj a jobboldalon.)

Rónay János: Én, t. ház (Zaj a bal- és szélső baloldalon.) Felkiáltások a Hallgassuk! Jól megvendi a kormányt!), nagyon sajnálom, hogy sem Apponyi Albert gróf képviselő társunknak, sem Madarász József most mindjárt leverni!

Rónay János: sem Polonyi Géza t. képviselő társamnak határozati javaslatához hozzá nem járultatok. (Felkiáltások a szélső baloldalon: Tudjuk!) Szívesen tennék egy más indítványt (Felkiáltások a szélső baloldalon: De nem szabad!), de jobbnak látja egyszerűen kijelenteni, hogy a két határozati javaslatot nem fogadják el. (Helyeslés a jobboldalon.) Morgás és felkiáltások a bal- és szélső baloldalon: Szavazunk!)

Elnök: Kíván még valaki szólni? Ha nem, akkor a vitát bezárom.

Pulszky Ágost előadó: T. ház! (Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon.)

Károlyi Gábor gr.: A legszimpatikusabb szónok. Csend! (Derűtség a szélső baloldalon.)

Pulszky Ágost előadó: T. ház! (Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon.) Halljuk! Halljuk!)

Elnök: Kérem a t. házat, szíveskedjék az előadó urat meghallgatni, joga van a szóhoz. (Halljuk! Halljuk!)

Pulszky Ágost előadó: Két határozati javaslat felekzi a t. ház előtt (Zaj ballal.) és nekem nemcsak jogom, hanem kötelességem is (Halljuk! Halljuk!) a jobboldalon.) ezek irányában álláspontomat kifejeztem (Zaj ballal.) Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.) Valóban esodalm, t. ház, hogy a kérdés ilyen dimenziókra volt felfüggesztve, t. ház, hogy a képviselő ur kifejtette és még különösen a t. ház figyelembe ajánlotta, hogy ó mindazon intézkedéseket...

Károlyi Gábor gróf: (A terem közepén a ház asztalánál ül. Elnök felkiáltások a jobboldalon: Helyre! Helyre! Nagy zaj.) Helyre menjen? Ha az elnök mondja, oda megyek. (Nagy zaj. Elnök csenget. Károlyi Gábor gróf eltávozik a ház asztalától.)

közjognak megfelelőleg közöltetnek azok a (vények és iratok, melyek az osztrák hivatalos lapjában megjelentek, hanem oly fordításokban közöltetnek, hogy inkább az osztrák közjogi fogalmaknak, semmint a mi közjogunknak felelnek meg. A magyar hivatalos lap ezenül egy nappal később hozza a bécsi hivatalos lap után azokat a közleményeket, a melyeket a paritás alapján egyidejűleg kellene hoznia. Kéri a belgyi minisztert, hogy ezeket a hibákat orvosoltassa.

Lázár Árpád jegyző: Ugon Gábor! (Felkiáltások: Az államtitkár csak szólani!)

Szalavszky Gyula: Thaly Kálmán képviselő ur azon megjegyzésére, hogy közéletünkben közjogi állásunknak meg nem felelő kifejezések használatának, kijelentem, hogy ez valószínűleg így van. Sajnos, hogy törvényeinkben is fordulnak elő ily kifejezések, és ezt én annak tulajdonítom, hogy a törvények részleteinek megállapításánál nem vagyunk többé oly óvatosak és nem veszünk többé magunknak annyi fáradságot, mint a törvények általános tárgyalásánál. (Ugy van! Úgy van! jobboldal.)

Remete Géza képviselő ur indítványára néve megjegyzem, hogy az egyáltalában nincs a magyar sajtó érdekében. (Ugy van! jobboldal.) Mert a hivatalos lapot csak arra kell szorítani, a mi tisztán hivatalos és a hivatalos lappal a magyar sajtóknak konkurencziát csinálni nem szabad. Mert mind több olyan anyagot ölel fel a hivatalos lap, a melyet a közönség szívesen olvas, annál inkább fog csökkenni a magyar hírlapok előzetőinek száma. (Ugy van! jobboldal.) Nem járul hozzá Remete indítványához, mert — ugymond — az a magyar sajtóiródalomra veszedelmes. (Helyeslés jobboldal.)

Ugon Gábor: T. ház! Sajátságos elmélet kezd a kormányfőiről által a parlamentben hangzottait. Az imént Szalavszky Gyula t. képviselő ur, ki a belgyi kormányának támasza és államtitkára, az az elmelelet állította fel, hogy hibás közjogi kifejezések fordulnak elő törvényeinkben, mert nem fordítunk kellő figyelmet a részletes tárgyalásra. Hát mit szóljunk mi arról a kormányról, mely azokat a törvényjavaslatokat hibás közjogi kifejezésekkel terjeszt elő? (Zajos helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) Egyéb tanácsot nem tudok adni a huszonné esztendő óta uralkodó és folytonosan többséget képező pártnak, hogy méltóztatassék oly minisztereket, oly politikai férfiakat bízni meg törvényjavaslatok alkotásával, a kik Magyarországi közigazgatás tisztelettel bírának és helyes kifejezéseket használnak. (Elnök helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

Mi ellenorúzk, de figyelemmel minden egyes részletre nem terjedhet ki, épen a t. kormánypart az, mely megakadályozza, hogy osztályokban történjen a törvényjavaslatok megvitatása, hol minden képviselő részt vehet. (Ugy! Úgy van! a szélső baloldalon.) A javaslatok csekély számu skabbizottságok elé jönnek és ha megvitattassák alkalmával egyes kifejezések helyesbítését kívánjuk, azonnal előlái a vád és nagy túrelmetlenség az örökké hallgatagul és néman uló kormánypart részéről, hogy mi obstrukciót csinálunk. (Ugy! Úgy van! a szélső baloldalon.) Tessenék a t. tulajdonlók a maga parlamenti kötelességét több lelkiismeretességgel teljesíteni (Nagy zaj és ellenmondás a jobboldalon.) a törvényjavaslatok szövegét megvárni és nem oly hegyes: felirati javaslatokat szerkesztetni, a mint legutóbb a ház elis terjesztett (Zaj.) Ugy szemrehányásokkal kell minket illetni, a melyek jogosultak. Jóságos az, hogy nem tudunk elég erőt kifejteni, hogy önként parlamenti kötelességük teljesítésére szorítsuk. (Elnök helyeslés a szélső baloldalon.) de az a szemrehányás velünk szemben nem tehető, hogy mi nem teljesítjük a magunk kötelességét.

A parlamenti nyilvánosság fogalmához szerinte szükséges, hogy minden szó, a mi itt a házban mondatik a közönség tudomására jusson, mert mi itt országos képviselők vagyunk. A mi naplónk — ugymond — csak hónapok mulva kerülnek ki a sajtó elől, akkor az azokban tárgyalt kérdések már nem érdekesek és más kérdések foglalkoztatják az országot.

A kinek tehát nincs titoklói valóság parlamenti működésére néve, annak nincs oka felszólalni az ellen, hogy a parlamenti tárgyalások hítele szövegben közöltesse. Eppen ezért pártolja Remete Géza indítványát. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Polonyi Géza: A törvényhozás magasztos hivatala az élet viszonyait foglalkoztat és azokra törvényt alkotni. (Közbeszólások a színelőlről: két óra! Holnap! Tudom, hogy jogom van kérni, hogy holnapra halasztassam előadásomat, de ha méltóztatnak megengedni, nagyon röviden fogom előadni mondani valamot. (Halljuk! Halljuk!)

Azt hiszem, t. ház, hogy a képviselő urak között alig van valaki, a ki a törvényhozás működéséről részben veszt, a kivel ne történt volna meg — s ez épen a jelen tárgya vonatkozásig fontos — a mi velem egyszer és másor megtörtént. Az 1848. sajtótörvény rendelkezése szerint sajtóvezetésé miatt senki sem üldözhető, a ki az országgyűlésnek, a hatóságoknak, a törvény

kát illetőleg, hogy a kiegyezést keresztül akarja vinni, a mennyire a fennálló törvények és a kötelező megállapodások alapján teszi. A miniszter fel van hatalmazva annak kijelentésére, hogy a kormány elhatározta, hogy igyekező fog az összes elhatározási munkálatokat a legközelebbi tartománygyűlés összehívására lehetőleg befejezteni és a tartománygyűlés határozatát kikérni, továbbá, hogy a trauteanu és schlaui új járásbírószékek felállítására szükséges összegeket a legközelebbi költségvetésbe fölveszi és erre nézve is kéri a tartománygyűlés nyilatkozatát. A kormány ezen magatartása csakis úgy magyarázható, hogy a kormány illetékesége keretén belül és a rendelkezésre álló törvényes eszközökkel iparkodik, a kiegyezést, melyet halottnak és eltemetve nem tekint, lassanként, ha sulyos viszonyok közt is, keresztülvinni. (Általános tetszés.) Khuenburg miniszter beszéde után Plener a miniszternek köszöntet mond, hogy rendkívül sulyos viszonyok közt kitartással és ügyességgel végzi misszióját a kormány kebelében. Végre egyhangúlag elfogadták a Svess rezolúcióját, mely szerint a csehországi németek jogos kívánalmait az egész párt támogatni fogja.

Bécs, április 26. Az ifju-csehek elhatározták, hogy indítványozni fogják, hogy az igazságügyminiszter az 1868. évi június 11-én hozott törvénynek a weckelsdorfi járásbírószék felállítását által telt megértése miatt vad alá helyeztessék. Az indítványnak a képviselőház való beenyújtására negyven aláírás szükséges, míg az ifju-csehek csak harminczöt aláírás felett rendelkeznek.

Prága, április 26. Az ifju-cseh képviselőkiáltványt intéznek a cseh néphez, hogy védekezzenek ama veszélyek ellen, melyeket az elhatározási eljárás idéz fel.

Bécs, április 26. **Gautsch** közoktatásiügyi miniszter a Lipót-rend nagykérésztjét kapta.

Bécs, április 26. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A konstantinápolyi büntető bíróság hirdetményt tett közzé, melyben Sismanovot és Tufekes testvéreket, a kiket a bolgár jégzek mint Vulkovics miniszter gyilkosainak jelöl meg, felszólítja, hogy jöjjenek a jelenkezésre, mert ellenségesen összes polgári jogokat elveszték és török területen lévő börtönök elközbottatnak.

Berlin, április 26. A Reichsanzeiger közlése szerint Magdeburg államtitkár kinevezését Hessen-Nassau tartományi elnökeve.

Brüsszel, április 26. Az alkotmányrevizió megkezdte az alkotmányrevizió tárgyalását.

A miniszterelnök hosszabb beszédben kifejtette a kérdés előzményeit s kijelenté, hogy a revizió ajánlott rendszereit nem fogadja el és az angol rendszer mellett foglalt állást, mely a választási jogot egy lakhaban, vagy valamely lakház egy részben való lakástól teszi függővé. A miniszterelnök hűsében megtagadta a forradalmárokat eszméit, a kikre nézve az általános szavazati jog megszüntelése programjuk kivételére alkalmas eszköz volna.

Brüsszel, április 26. Az alkotmányrevizió felhatalmazott tárgyalásán **Beernaert** miniszterelnök kijelentette, hogy ő hajlandó azokra a választásokra, a kik betöltötték negyvenedik életévüket, a szenátorválasztási jogot megadni. A szenátorválasztási joghoz megkövetelt adóhatárt is fogják szülitani. A mi a királyi referendumot illeti, kevésbé kell a királyi hatalom, mint inkább a parlament tulkaposságát tartani.

Brüsszel, április 26. Tekintettel a május 1-én bekövetkező esetleges tüntetésekre, az 1887. és 1888. évi miliczszabályokat a gyalogzerekhez és az 1888. évi korosztályt a granátoszabályhoz behívták.

Páris, április 26. Az államtitkos a mendei püspök legújabb pásztorlevelét hivatalosan hatalommal való visszaélésnek nyilvánította.

Páris, április 26. **Doveyher** ismert Afrika-utazó öngyilkossá lett.

London, április 26. Az *alsóház* mai ülésén a kormány képviselői kijelentették, hogy elfogadják a kormány nevében Birbeck indítványát, mely azt kívánja, hogy a tengerparton levő örök és jelzőlomosok táviró és telefon utján köztössene össze, egymással, hogy hajószerecsétségek esetén a segítségnyújtás hatatosabb lehessen. A kormány a világítótoronyokat és világítótoronyokat is táviró és telefon utján szándékozta összekötni a szárazfölddel. **Birbeck** indítványát egyhangúlag elfogadták.

London, április 26. Mint a Standard-nak Kalkuttából jelentik, a Kunja területre vonatkozólag, mely száz év óta tributarus volt Kinának, Angolország és Kina között egyezmény jött létre.

Róma, április 26. Az Opinioe jelentése szerint a tegnapi és ma tartott *miniszteri konferenciák* a parlament elé terjesztendő javaslatokat illetőleg teljes egyetértés jött létre. A gyufagyedárasra vonatkozó konvenziót már aláírták a kunjai ezélokra kért rendkívüli kiadásokat illetőleg semmiféle véleménytelérés nem áll fenn.

Róma, április 26. A városkereszt-egyletek nemzetközi kongresszusa a következő javaslatokat fogadta el: A városkereszt-egyletek működésüket nyilvános szemesellenségek alkalmával is fejtsék ki és ez által mindenütt albizottságokat alakítsanak. Intervenciójuk továbbá az egyesületek gyarmati háborúkat és oly nemzetek közti háborúkat is, melyek a genfi konvenziót nem írták alá, feltéve, hogy a genfi konventi a határozatait tiszteletben tartják.

Szofia, április 26. **Ferdinánd** fejedelem ma esadálj ügyében **Bécs**be utazott. Mint **rendesen Stambulov** miniszterelnök bizatott meg a fejedelem képviselőivel.

Szofia, április 26. (A Pol. Corr. jelentése.) **Ferdinánd** fejedelem a keleti expressz-vonattal elutazott Olaszországba. A fejedelem elutazása előtt **Grapparis** görög diplomáciai ügyvivő, a ki itteni állásától megválk, az arany érdemrend nagykérésztjével tüntette ki. A fejedelem képviselőivel **Stambulov** miniszterelnök bizatott meg.

Pétervár, április 26. Hír szerint nagyban dolgoznak a jövődelmi adó tervezetén, melyet mint mondják, már 1893-ban életbe fognak lépíteni, hogy az egyszül az államháztartásban lassanként helyreállítsák. Bukharával a vám-unió felállítására legközelebb várható. Az orosz vámterifa ennek következtében Bukharában is érvénybe fog lépni.

Az anarkisták.

Berlin, április 26. Tegnapi házkutatásokat tartottak szocialistáknál és anarkistáknál. Husz ember elfogták és a talált anarkista és szocialista irányu nyomtatványokat lefogalták.

Brüsszel, április 26. A kormány intézkedéseket tett a dinamittal való visszaélés ellen és szigorú szabályozni fogja a dinamit forgalmát.

Róma, április 26. A múlt éjjeli itt és Olaszország nagyobb városában lefolytatották az anarkisták vezéréit.

Milano, április 26. (Az *Egyetértés* tudósítójának távirata.) **Genuában** tegnapi éjjel husz anar-

kistát fogtak el. **Bresciában** tegnap a székesegyház közelében dinamitbombát találtak, melynek kanóca kialudt. Kilenc embert letartóztattak. (N. Fr. Pr.)

Livornó, április 26. A svájci konzulátus elgarnokában ma délután egy lóporral telt papirbomba felrobbant, de nagyobb kárt nem okozott. A város teljesen nyugodt.

Bécs, április 26. (Az *Egyetértés* tudósítójának távirata.) A rue clichy-i robbanás után Franciaországban kiutasított **Rubinstein** Salamon nevű osztrák alattvaló tegnapielő ide érkezett. Beszéli, hogy tegnap a rendőrségnél volt és azt kérte, hogy tartóztassák le, ha azt hiszik felőle, hogy anarkista és ha őt tartják a brüsszeli zsinagógában eredménytelenül megkeresni merénylet okozójának. A rendőrség azonban nem tartóztatta le, mert nem történt ellene semmiféle jelentés. Erre azt kérte, hogy gyanulaton volt hivatatosan bizonyítsák, a mit azonban a rendőrség szintén megtagadott. Rubinstein most Bécsből panaszot akar emelni a francia kormányra kiutasítása és ennek kiméletlen módon való végrehajtása miatt. Rubinstein neve nem fordul elő a bécsi rendőrség anarkista névjegyzékében. (N. Fr. Pr.)

Bécs, április 26. (Az *Egyetértés* tudósítójának távirata.) A Deutsche Revue májusi füzeté **Jules Simonnak** egy levelet tartalmazza, melyben javaslatokat tesz az anarkisták leghatóságabb elyomására. Büntető határozatokkal javasol a robbanó szerek előállítására, tartására és szállítására vonatkozólag, az anarkisták ellenőrzése érdekében külön rendőrség szervezését, a robbanószerek állami monopóliumát és nemzetközi államegyezményt hoz javaslatba. (N. Fr. Pr.)

A legújabb merénylet.

Mai számunk táviratai között már jelentetők, hogy Párisban az anarkisták tegnap este újabb merényletet követtek el. Az anarkisták beváltották fenyegetésüket s felrobbantották a boulevard Magentán azt a vendéglőt, a melyben Ravachol elfogták. Az anarkisták valószínűleg nem pusztá véletlenségből robbantották fel épen tegnap este Very korszáját. Bevárták annak a napnak előestéjét, a melyen a Ravachol elleni tárgyalás ki volt tűzve. Így nemcsak boszujukat akarták kielégíteni, hanem valószínűleg rettegésbe is akarták ejteni a bírakat. Egy párisi távirat máris jelenti, hogy a foállamügyész a Ravachol elleni fenytő tárgyalás elnapolását fogja indítványozni. Ha ez a hír megfelel a valóságnak, akkor az anarkisták elváltathatnán nagy erkölcsi nyereséggel dicsekedhetnek.

A legújabb merénylet Párisban óriási rettegést okozott s a legnagyobb félelemmel nézik május elsőt. Az idegenek tömegétől hagyják el Páris-t a sától tartanak, hogy a bekövetkező nyári idény óriási kereskedelmi pangást fog okozni. A legtöbb idegen épen a nyári hónapokban keresi fel Páris-t, mászóf április derekán már valamennyi száloda túl van zsúfolva, most pedig üresen állnak.

A tegnapi este elkövetett merényletél tizenöt ember sebesült meg. Vérének, a sulyosan megsebesült vendéglősnök mindkét lábát amputálni kellett. Állapota reménytelen. A katasztrófa többi áldozata: Very neje és leánya, továbbá L'Herot Julia sulyosab sérüléseket szenvedett s areuk is összeesték; Hamon és Gaudon könyvnyomtatók egész testét sebek borítják. L'Herot pincér, a ki a rendőrséggel a Ravachol nyomára vezetett, a robbanás pillanatában a helyiség háttérében volt és esudalatos módon teljesen sértetlen maradt.

A vendéglőben a robbanás alatt tizenegy ember volt, a kik valamennyien megsebesültek. Ezek közül háromat a rendőrség meg az éj folyamán kihallgatót a kórházban. A vendéglő előtt a boulevardon sétáló közönség közül is tizenöt ember könnyű sérültet szenvedett. A kik a vendéglőben voltak a robbanás pillanatában, azok majd valamennyien megsebesültek.

A robbanás következtében a vendéglő teljesen elpusztult. A padlózat beszakadt s Very meg egy vendég a pincébe zuhant. A falak is bedőltek s ez által a szomszédos üzletek is nagy kárt szenvedtek. A vendéglő valamennyi ablaka kitörtött s a mi fából készült butor volt a helyiségben, mind szétforgácsolódott.

A robbanást a hányászkórnál használatban levő robbanó anyaggal követék el. Körülbelül négy kilogramm ilyen anyagot használtak. A tettesekről eddig a rendőrség semmit sem tud még. Három embert, a kik a robbanáskor azt kiáltották: «Éljen az anarkia!» lefoglalták, de ma reggel már szabadlábra helyezték őket. Általános a feltevés, hogy a robbanó bombát egy zubbonyos, eddig ismeretlen ember dobta a kósz pincéjébe vagy udvarára. Fel órával a robbanás előtt ugyanis egy parasztzubbonyba öltözött ember volt a vendéglőben, a ki Very-nél szóbat akart beválni. A vendéglősnök azonban gyanusnak tűnt fel az idegen külseje s elutasította őt. Ez az ember előzőleg már megfordult egyszer a Very-féle vendéglőben, a hol egy másik, szintén parasztruhába öltözött emberrel megvacsorált. A két ember közül az egyiknél kéztársa volt s lehet, hogy abba volt a bomba elrejtve.

Az anarkisták legújabb merénylete a párisi lakosság között óriási izgatottságot és rémületet okozott. A ma megjelent párisi lapok élesen kikélelnek a kormány ellen, a mely, állítják szerint, a legutóbbi anarkistarázálva a közönséget felrevezelt. Az anarkisták a tegnapi robbanás által tanulélet adták oly szervező erőknek, a melyhez csak a kormány tehetetlensége fogható. Az a tény, hogy a vendéglőt, mindamellett, hogy éjjel-nappal őrizték, nem voltak képesek az anarkisták bosszujától megóvni, azt bizonyítja, hogy a rendőrség is tehetetlen. A lapok ujjlag hangsúlyozzák a rendőrség elégtelenségét s rőtöni reformokat követelnek. Egyes lapok kijelentik, hogy az anarkisták ellenében, kik a jogon kívül helyezkednek, a haditörvénysek inkább volna helyén, mint az esküdtszék.

Az beszélők, hogy Ravachol tudta, hogy az anarkisták az ő bűnpörének tárgyalása előtti nap merényletet fognak elkövetni. Az anarkisták ezt meg is írták Ravacholnak; a levelet a börtön igazgatója lefoglalta. Sokan azt hiszik, hogy a tegnapi merényletet Ravachol cinkostársa, Mathieu követte el, a ki ellen a vizsgálatot beszüntették.

A robbanás után nemsokára a robbanás színhelyén megjelent a rendőrfőnök, a közsegánács elnöke és a belügyminiszter elnöki iroda főnöke. A rőtön megindított vizsgálat eredményéről még semmit sem tudni. A lapok jelentése szerint tegnap este a rue d'Enghien-ben egy kereskedő által lakott házban egy eszed, leány egy kanócczal ellátott dobozt talált. A leány ábával gyorsan elpompasta a kanócot. A dobozt, mely

nek tartalmáról nem tudnak semmit, átadták a rendőrségnek.

Éjjeli távirataink a következők: **Páris**, április 26. (Az *Egyetértés* távirata.) A robbanás után a boulevard Magentán sétálókat óriási rettegés fogta el. Valamennyien ujjab robbanástól tartottak és vad futásnak eredtek. Csak negyed órával később kezdett a megrémült kíváncsi közönség a robbanás színhelyén összegyűlni. A kíváncsi nép a száz lépés széles boulevardot teljesen elfoglalta s reggelig ott maradt. Ma is százezen vándoroltak a felrobbantott házhöz.

Páris, április 26. (Az *Egyetértés* távirata.) A merénylet híre még tegnap éjjel terjedt el villámgyorsan az egész városban. Tíz óra körül a merénylet híre a színházakba is bejutott s a közönség rőtön elhagyta a színházakat. Sokan oly gyorsan távoztak, hogy ruhájukat nem vették ki a ruhatárból. Egész éjjel nagy csapat kíváncsi ember vonult a város különböző részeiből a boulevard Magentára, a felrobbantott házat megnézni.

Páris, április 26. (Az *Egyetértés* távirata.) Very vendéglős ma reggel három órakor a kórházban belehalt seibe. Very neje, L'Herot pincéz nővére, megtebolyodott. A szerencsétlen szigorú felügyelet alatt tartják, mert a merényletektől való félelemben megakartá ölni magát. Very kis leánya csak könnyű sérülést kapott. Egy kitépést alakította a hátsó végtagját. Egy Catoux nevű pincéz, a ki szintén sértetlen maradt, felkapta a kis leányt s kimentette az utcára, mielőtt még a falak rázuhantak.

Páris, április 26. (Az *Egyetértés* távirata.) Very és L'Herot az utóbbi napokban ismét stúrén kaptak az anarkistáktól fenyegető leveleket. L'Herot tegnap kapott egy ilyen fenyegető levelet, a mely így hangzott: «Holnap tárgyalják a Ravachol-ügyet. Jusson eszébe, hogy a mi bosszunk eléri Önt, mielőtt még az ítéletet kimondják.»

Páris, április 26. (Az *Egyetértés* távirata.) A rendőrség a tettesek felől meg egyre bizonytalanosságot. L'Herot gyanuja három nő ellen irányul, a kik ugyanannal az asztalnál vacsoráltak, a melynél Ravachol ebédelt. A három nő egymás között folyton susdosott s oly gyanusan viselkedtek maguk, hogy L'Herot a sőtört figyelmeztetni akarták rájuk. A nők egyikénél fedett kézi-kosár volt. A robbanás pillanatában a három nő a vendéglő hátsó részében, a konyha közelében tartózkodott s nyomban a robbanás után eltűntek. Sokkal komolyabb L'Herot tapasztalatának egy bérkocsis vallomása. A bérkocsis ugranis azt állítja, hogy két utast a Very szállóája elé vitt. A vendégek leszállították, kifizették a kocsiat s azt mondták, hogy várjon egy perczig. A két ismeretlen a ház kapujába lépett s rőtön rá visszájott. Egy kosárkát, melyet magukkal hoztak, a házban hagytak. Ismét felültek a kocsira, meghagyták a kocsinak, hogy gyorsan hajtson s alig haladt a kocsi száz lépésnyire, a két ember kiszállt s egy mellküzében eltűnt. Nyomban rá következett a robbanás. E szerint igazolva volna a rendőrségnek az a feltevése, hogy a bombát a bejáratban helyezték el.

Páris, április 26. (Az *Egyetértés* távirata.) L'Herot, a ki fél megsebesült, a helyszínen megjelent újságírók előtt a következőkép mondta el a robbanásról tett tapasztalatait: «Épen a vendéglő hátsó részében voltam, a hol nővérem, Vérényé aszony vacsorált. Sőtöröm és Cadoux pincéz a vendégszobában volt elfoglalva. Véletlenségből visszafordultam. Ebben a pillanatban villámserű lángot láttam, melyet irtózatos dörgés követett s rőtön rá éjjeli sötétség támadt. A légnymomás oly nagy volt, hogy földre estem. A vendégszobából javszékés és segélykiáltás hangzott. Rőtön felismertem a sőtöröm hangját. A nővérem felé rohantam s kiragadtam őt a szabadba. Arca sötét volt a ráragadótt koromtól. Megérkeztem tőle: «Megsebesültél hugom?» de ő nem válaszolt. Sőt úgy tetszett, hogy nem is érti szavaimat. A legkisebb felindulás jelet sem vettem rajta észre s a férje sorsa iránt nem mutatott nyugalmságot. Minek utána nővéremet egy orvosra bíztam, visszatértem az étterembe. Ekkor láttam csak meg az irtózatos pusztítást. A terem középen nagy üreg tátongott; valószínűleg ott volt a robbanó eszköz elhelyezve.»

Páris, április 26. (Az *Egyetértés* távirata.) A legújabb hír szerint a bombát a pincze szelőalkáiban helyezték el. A bombához hosszú gyújtósznal volt erősítve, úgy hogy a boulevardról könnyelműsen meg lehetett gyújtani. Mindenesetre különös maradt, hogy a merényletet elkövetették, annak dacára, hogy a házat folyton rendők őrzik.

Páris, április 26. (Az *Egyetértés* távirata.) A romok között eddig még nem akadtak a bomba részerei. Egy, a felrobbantott ház szomszédosságában lakó nő azt állítja, hogy látta, mikor egy ember valamit a vendéglő felé dobott s rőtön bekövetkezett a robbanás. A robbanás oly erős volt, hogy a vendéglő utcai fala kidült, a pléhtáblaív bevont kémirő-asztal pedig egy, a ház előtt elhaladó lövönut kocsiba repült, a hol őt embert megsebesített.

Páris, április 26. A múlt éjjel elkövetett dinamitmerénylet vonatkozólag újabb adatot nem derítettek ki.

Páris, április 26. Teljesen téves az íjt elterjedt hír, mintha Dresch rendőrbívos lakása előtt, ki tudvaleg Ravachol letartóztatta, robbanás történt volna. Saint-Étienne-ből érkezett távirat szerint egy csoportban több tölényt találtak. A városban e miatt nagy az izgatottság.

Páris, április 26. Egyes lapok az ostromállapot kihirdetését követelik, hogy az anarkisták a vezedelmes helyzetek szemben a kormánynak rendkívüli intézkedéseket kell nrunnia. Ahtalmatlanná kell tenni mindenkit, a kihez az a gyanu fér, hogy az anarkista-eszmék híve. — A Temps szembe száll a konzervatív és ultrakonzervatív lapokkal és Constans volt miniszter közölvényeivel, melyek a tegnapi merényletet a kormány ellen intézett féltelen támadások kíséretében pártéleokra aknázzák ki. A veszély, mely az anarkisták eszéről fenyeget, relatív, a veszély abban rejlik, hogy a publikumnak és a kormánynak nincs meg a kellő hűvére. Utját kell állani minden paniknak a lakosság körében; minden jó polgárnak meg kell értenie, hogy a kormány veresége most sulyos veresége volna a társadalomnak és a hazának.

Ravachol a bírák előtt.

Ma kezdődött Párisban a Ravachol elleni pör tárgyalása. Páris lakossága, mely a nélkül is óriási izgatottsággal várta a pör tárgyalását, a tegnapi este a boulevard Magentán történt újabb dinamitmerénylet következtében tüfeszített idegességgel nézett a tárgyalás elé. Egész Párisban egyébről sem beszélnek, mint

arról, hogy elég lelti erővel bírnak-e majd az esküdtek Ravachol felett kimondani a halálos ítéletet. A közvélemény, mely már-már rokonszenven fordul Ravachol felé, a tegnapi merénylet óta nagyot változott. A merénylet nem félemlítette meg a kedélyeket, hanem felbőszítette. Ma reggel híre terjedt, hogy a foállamügyész elhalasztani akarja a tárgyalást, a mely híre nagy visszataszást s elkésedetést szült. A párisi közvélemény haugosan követeli, hogy Ravachol halálra ítéljék.

Hogy mily nagy volt az anarkisták bosszujától való félelem, azt legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy a negyven esküd közül kilencz, jogérvényes orvosi bizonyítvánnyal a tárgyalást való távolmaradását igazolta.

Gues, a törvényszék elnöke, a törvényszéki palota őrségével rendkívüli elővigyázó rendszabályokat léptetett életbe. A törvényszéki palotának még csak a közelébe sem szabad senkinek jutni, a ki személynazon, saját nem tudja bebizonyítani. Az újságírók arczképükkel ellátott belépi jeggyel léphetnek a törvényszéki palotába. Hasonlóan az ügyvédek is kénytelenek lesznek magukat igazolni. Az ügyvédi kamara elnöksége gondoskodott arról is, hogy nem jositott ember ne vehessen magára ügyvédi köntöst. Hír szerint Ravachol védője tiltakozni fog ezek ellen a rendszabályok ellen s hivatkozni fog a tárgyalás nyilvánosságára. Az igazságtalusi palota közelében levő utcákban is gondoskodtak a palota biztonságáról.

A tanúk között vannak L'Herot, Benois semmisítő törvényszéki bíró, a ki ellen a boulevard Saint Germainen elkövetett dinamitmerénylet volt intézve, továbbá Bolot államügyész, a ki ellen a rue de Clichyben történt merénylet irányult s ezeken kívül még hat tanu.

A tárgyalás lefolyásáról a következő távirati tudósításokat kaptuk:

Páris, április 26. (Az *Egyetértés* tudósítójának távirata.) Tíz órakor az igazságügyi palota környéke még üres volt. A Place Dauphin-on csak municziális gárdszolgákat lehetett látni; az igazságügyi palota rácsozata be volt zárva. Föltétegykor nyitották ki a tárgyalási termet, a hová csak jegyekkel lehetett bejutni. A terem csak lassan lett itt is rendkívül sok ór van felállítva. A korlátlan belül egy asztal van annak a corpus delicti-k, létört ajtókilencsek, lépésőrácszat-darabok, faldarabok, hajlított vasrudak, vegyi szerrelt tett ládák, egy nagy bádogdoboz, a mi bombákban volt szánva, két revolver és egy régi zilinderkalap. A hallgatóságnak szánt téren föleg rendőrök ülnek polgári öltözetben. Siri csend áll be, mikor a szokásos ünnepies formában a törvényszék megjelenését jelentették. Guesnay de Beaurepaire foállamügyész a beesületrend nagykérésztjének jelvényét viseli. Most a tanúk is belépnek, köztük L'Herot pincéz, a ki nagyon halovány és kiszáradt arcu. Utának Ravacholt kísérik be, kit egy egész csapat őr vesz körül. Az őt vádolt körül tizenegy őr áll, azonkívül még négy ór van a korlátlan belül. A vádoltak a jólopótság színet tüntetik föl. Ravachol vézna, alig középtermetű ember, a kin nem látszik meg, hogy elfogatoskor azt a ropant erőt tudta kifejteni. Arca energikus, bujasza fekete, haja el van válsztva. Belépésekor haragosan tekint körül. Parancsok tekintetű szemeli különös kifejezéssel valakit keresni látszanak a teremben. Ha minden óvatosság ellenére is barátjai közül valaki a terembe belöpozdött volna, akkor e pillanatban már az örökön át néma pillantások által megértették volna egymást. A vádolt Simon egy szakállatlan suhanc. Chaumartin kövér kis ember, Balas előkelő külsejű fiatal ember, az ötödik vádolt Souberre asszony, egy fekete kendő alá rejti arczát. Az esküdtek eskületélenél Ravachol szűró pillantásokat vet rájuk. Az általános kérdésre azt feleli, hogy neve Knigstein Francois Claudius, kit máskép Ravacholnak is hívnak. A vádiratot figyelemmel hallgatja, némelykor fejt csóválja, némelykor meg mosolyog. Az elnök rendkívül szeretetteljő és lekötélőző módon a chamblais-i remeten elkövetett gyilkosságról kérdezi Ravacholt, ki nagyot hall, a védő kérelmére a bírók asztalához vezeték. Négy csendő áll körülötte. Ravachol az elnök szelid rábeszélése ellenére is kijelenti, hogy azokra a tényekre vonatkozólag, melyek nem képeznek a vád tárgyát, nem ad feleletet. Ravachol igen jártas a beszédben. Benoit bírót azzal vádolja, hogy az anarkisták perében részrehajlás tanúsított. Ravachol az elnöknek lekötélőző kérdéseire majd indulatosan, majd gunyosan, majd pathoszszal felel, gyakran pedig, ha a kérdés megett valamit eszel gyanit, megtagadja a választ. A tervezett és a vádba be nem foglalt rue Clichy-i merényletet Ravachol, mint mondja, azért nem hajlotta végre, mert egy rendőr állt ott. Simon a legutolsó pillanatban arra kérte, hogy álljon el a merénylettől. Ravachol ezután nyugodtan elbeszéli a boulevard-saint-germain-i merénylet végrehajtását és hogy mikép történt elfoglata. **Elnök:** Ez abban a szomoró hitrességre jutott vendéglőben történt. Ravachol ezt a tegnapi robbanásra tett célszánt nem látszik érteni. Ravachol azután Athalin bírót dícséri, a mire a főügyész erőlyesen közbeszó, hogy a bírói karnak nem kellene az ő bókjai. Az elnök kérdi, hogy hová lett a lopott dinamittölények el nem használt része, a mely kérdésre Ravachol megtagadja a választ. Ravachol anarkista programokat olvas fel és hivatkozik arra az esetre, melyben elfogott anarkistákat kineztek és vizez sem adtak nekik, hogy sebecik megmoshassák. Ezért akartuk magunkat megboszszalni. Ravachol ezután az esküdtekhez fordulva így folytatja: Meg akartam mutatni azoknak, a kik mások fölött bíráskodnak, hogy irántuk sem gyakorolunk könyöröltségséget. Mi anarkisták meg akarjuk semmisíteni a mostani állapopot. Az anarkia egy nagy család fog képezni, melyben a gyengék oltalmat fognak találni, a hol senki se irtiglyi a másikat, a hol mindenki biztos benne, hogy a székségsétem nem fogja nélkülözni. Az én szándékomban volt a társadalmat terrorizálni, hogy egy jobb kort idézzék elő. Ez az anarkia, uraim, most tudják. Én végeztem. A többi vádolt kihallgatása kevésbé volt érdekés. A tanúk vallo-

másai szintelenek voltak. Mikor Chaumartin asszony hat éves leánykájával megjelent, a vádolt Chaumartin sirva fakadt. Ravachol elrejtette arczát egy oszlop mögé. Mikor újra fellipantott, meglátszott rajta, hogy sirt. Chaumartin asszony nem akart tanuallomást tenni. A főügyész annak a véleményének ad kifejezést, hogy az anarkisták fenyegetéseinek befolyása alatt áll. Mikor a tanu kiment, hangosan zokogott. Ravachol is sirt. Nagy mozgalom keletkezik, mikor L'Herot pincézért hívják fel tanunak. Ravachol mosolyog. Kiderül, hogy a Very-vendéglőben történt robbanásról már tudomása van. Very halálhíre valótlon volt, mert már valamivel jobban érzi magát. Félhétkor megkezdí Guesnay de Beaurepaire beszédét. Mindenekelőtt szótforítja az a szélahamoságot, hogy az anarkia politikai párt. Ezek az emberek rettegésben akarják tartani a közönséget és maguk közt és bíráik közt ámitó leplet igyekeznek fentartani. Ezek a bűntény posurjei. Minden politikai válságunkban, melyekben, fájdalom, annyira bővelkedünk, a pártok közt fosztogató csésékél szokott felmerülni, mely a civilizációt veszélyezteti. Egy nemrég letartóztatott négy más robbantást hajtott végre, a polgárság kénytelen lesz Páris elhagyni, mint 1793-ban, akkor aztán az anarkisták szivük kíváncsága szerint fosztogatnak majd. A főügyész ezután megvilágítja Ravacholnak állítólagos nagy-lelkűségét, azért a Ravacholt, a ki aggyástónokat gyilkolt, sirokat szentségtelenített, hamis pést csinált, valószínűleg azt, hogy a szegényeknek ajándékozta. Ilyen árúokkal szemben nem szabad lágszívűnek lenni, ezeket halálra kell itélni. Ön nevet Ravachol? Ön ma nagyon vidám a tegnapi merénylet miatt. Remélem, hogy elmúlik majd a kedve a nevetéslől. A főügyész azután Simon és Balas vádolt veszélyes voltát világitja meg, a kikk büntessége kétségesen kiáll és azt mondja, hogy Chaumartin talán ki fog bunnii az elítélés alól, mert büntársai őt kimenteni igyekeznek. Souberre vádoltat maga a főügyész az esküdtek kegyelmébe ajánlja. Beszédét így végzi: Meg akarták félemlíteni az esküdteket. Ki fél ebben a teremben? A rendez államügyész nagy sajnálatlall engedte át nekem ma e helyet, de én, mint az ügyész főnöke, magamra akartam vállalni a teljes felelősséget a vádítéletért és az ítéletért. Gy nézék-e ki, mint valaki a ki fél? Kész vagyok meghalni. Ha az esküdtek gyengeségre volnának képesek, akkor ez a gyengeség nagy veszélyt eredményezhetne. 1871-ben nagyok veszedelmeken mentünk keresztül, mint a minökét és gazok előidézhetek. A polgár ember, a ki munkájával s törvény tiszteletével hatalomra jutott, el fogja itélni e felforgatókat. (N. Fr. Pr.)

Páris, április 26. A Ravachol elleni végtárgyalást ma délelőtti tizenegy órakor kezdték meg. A tárgyaláson **Gues** törvényszéki bíró elnököl. A törvényszéki palota bejáraitól és a folyosókon nagymérvű őrintézkedéseket tettek. Az őrségek igen szigorú utasításokat kaptak. A hallgatóság nem igen nagy. Az esküdteket nyugtalanoknak látszanak. Az őt vádoltat elővezetik. A törvényszéki jegyző felolvassa a vádlevelet. **Ravachol** a kihallgatásnál egész hűdévérel valja be, hogy ő követte el a boulevard saint-germaini és a rue de clichy merényleteket és kijelenti, hogy kész elviselni azokért a felelősséget. Azt mondja, hogy a levallois-perreli anarkisták elitélese birta őt erre a cselekedetre. A kihallgatás végén Ravachol az anarkista teoria fejtegetésébe bocsátkozott. Azt óhajta — ugrmond — hogy az anarkisták nagy családok képeznek, melyben minden egyes ember testvérenek tekintse a másikat. A merényleteket azért követte el, hogy főlhívja a figyelmet az anarkisták siralmas helyzetére.

Simon vádolt nem vallott semmi újat. Nyilatkozataiban nagy cinizmust áruit el és

KISIRADÉTEK

Ezen hirdetői rovatban minden szó egyezri beiktatása közönséges petít betűkből 2 krral, s compact betűk-ből szedve 4 krajczárral fizetendő.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Címzmel elatott hirdetések minden közlése után még 30 kr bélyegilleték is fizetendő.

TELEFON 542.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

TELEFON 542.

Diskrét barát... levelen van a kiadóhivatalban.

Antonia 142... Levelen van a megjelölt helyen. 12680

Szekély kukorica... legkorábban érő eredeti vetőmag m. májusi 11. fr. k.

Fekete pedacizmalom... csaknem új, haladékos mlat 70 fr. k.

Kisebb birtok... keresték megvételre bármelyik vasut ment Budapest közre.

Művelt kisasszony... jó családú, nemzeti és fran. z. esakadémia okt. tanító.

Legjobb ajánlatok... jó, esakadémia okt. tanító. ki az angol és francia nyelv.

Lakás és bérlet... Szobák... a klinika közelében, napokra 50 krt.

Haszonbérbe... keresek 200 holdtól 600 holdig. Címzmel a kiadóhivatalban.

Tolnamegyei BOROK... ROTTER S. és Fia... dunaföldvári pinczejéből.

Unokahagom... egy gyönyörű hízelgető, szép és egészséges leány, minden testi kellemmel és lelki jó tulajdonságokkal.

Feleségek keresek... 45 éves ügyes, előkelő állású földművelő vagyok. Vagyonom értéke 40000 frt.

Fischer J... szakgár raktárában Budapest, a korona-utca 18.

Egy jó karban... lévs felújított csokor eladó. Címzmel a kiadóhivatalban.

Alkalmazást keres... Egy házias... művelt leány, háztartási állást keres intelligens családnál.

Munkavezető... alkalmazást keres, építkezéseknél vagy több nyelvet beszélő s jó bírói képességekkel rendelkező.

Műkértész... ötlet, ki a kérészet minden ágazatát érti, állást keres. Címzmel a kiadóhivatalban.

Egy 27 éves... nős férfi, ügyes rajzoló, előretartott építészeti tudással.

Ügyvédjelölt... ügyvezető, praxissal bíró felvételek. Címzmel a kiadóhivatalban.

Oktatás... Nevelőnőnek... ajánlók anyai tanulmányok megkezdésére.

Kiválóan intelligens... fiatal hölgy, egy vagyonos minden tekintetben gavalér úri emberrel eljött megismerkedni.

Eladás... Használt és új pénz-szekrények... rendkívül olcsó árakat kaphatók.

Nyaralóknak... Kormóczyban, ahol egészséges és gyönyörű a vidék, jó és olcsó az élelemzés.

Eladó borok... 300 hektoliter 20 éves, finom bor, folyó hó 26-an bírói árú.

Vétel... Telepítvény részére... keresték egy 3000 esztelig 4000 holdas birtok.

Pinczester... kintő bors, alkalmazást keres borsmunkások részére.

Középkor... nyugdíjas, aki a háztartás minden ágában járatos, kitűnően jó jelenleg egy háztartásban van alkalmazva.

Két új palotában... a főváros közepében legkisebb nagyságú elegáns lakások és előtérrel rendelkező kádfürdővel.

Különféle... 35 kilométernyi mezei vasuti-aczélvas... kovács használt, csaknem új, folyó metérenként 57 kgr.

Erneyi A. H... bankház 10294 Budapest, Kerepesi-utca 8. szám

Beés "Hétel Metropole" Ringstrasse, Franz-Josef-Quai. Első rangú nagy szálloda.

Ruhakelmék... Perizon és Döszke a musz papagának, előtér kelmék a sa. es. k. hivatalnok kelmék.

STIKAROFSKY JÁNOS-hoz BRÜNN-ben. Aláadó raktár fél millió forint értékben.

Gummi... különlegességek... halhalyogok (valódi francia) a legismertebb minőségben 1, 2, 3, 4.

Rothauszer M. IGNÁC Budapest, Király-utca 6. a.

500 aranyat... de nem is adok, mint azt mások hirdetik! De azt határozottan állítom, hogy

Müller J. L. féle Szalicil-szajviz és fogpor... használt elavult minden fogájdalmat, hitosan megszünteti a fogak romlását és a kellemetlen szájbűzt.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Kintő egészséges barnak rögöni készítésére, melyet az eredeti természetes börtől nem lehet megkülönböztetni.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Minden főt elősorolt készítmények orvosi utasítás után készíthetők.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Hirdetmény... Zemplénihegyekkel keleti uradalomhoz tartozó erdőterületekben mintegy 25700 darab 30-60 és több centiméter átmérőjű és 18-20 méter törzsmagasságú, részint elegyes és részint egyfajta álló tölgyfa szabad kizárólag - akár kisebb részekben is - eladó.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Minden főt elősorolt készítmények orvosi utasítás után készíthetők.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Hirdetmény... A viharok m. kir. erdőgazdálkodás kerületéhez tartozó, Veszprém közeg határában fekvő Langenthal nevű és a dunaparttól 1-5 kilométerre fekvő erdőterületben termelt 13251 urm. 1-5 méter magas, tölgy- és cseresznye 1892. évi április hó 29-án zárt irattal ajánlatok alapján el fog adni.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Minden főt elősorolt készítmények orvosi utasítás után készíthetők.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Hirdetmény... A viharok m. kir. erdőgazdálkodás kerületéhez tartozó, Veszprém közeg határában fekvő Langenthal nevű és a dunaparttól 1-5 kilométerre fekvő erdőterületben termelt 13251 urm. 1-5 méter magas, tölgy- és cseresznye 1892. évi április hó 29-án zárt irattal ajánlatok alapján el fog adni.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Minden főt elősorolt készítmények orvosi utasítás után készíthetők.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Hirdetmény... A viharok m. kir. erdőgazdálkodás kerületéhez tartozó, Veszprém közeg határában fekvő Langenthal nevű és a dunaparttól 1-5 kilométerre fekvő erdőterületben termelt 13251 urm. 1-5 méter magas, tölgy- és cseresznye 1892. évi április hó 29-án zárt irattal ajánlatok alapján el fog adni.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Minden főt elősorolt készítmények orvosi utasítás után készíthetők.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Hirdetmény... A viharok m. kir. erdőgazdálkodás kerületéhez tartozó, Veszprém közeg határában fekvő Langenthal nevű és a dunaparttól 1-5 kilométerre fekvő erdőterületben termelt 13251 urm. 1-5 méter magas, tölgy- és cseresznye 1892. évi április hó 29-án zárt irattal ajánlatok alapján el fog adni.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Minden főt elősorolt készítmények orvosi utasítás után készíthetők.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Hirdetmény... A viharok m. kir. erdőgazdálkodás kerületéhez tartozó, Veszprém közeg határában fekvő Langenthal nevű és a dunaparttól 1-5 kilométerre fekvő erdőterületben termelt 13251 urm. 1-5 méter magas, tölgy- és cseresznye 1892. évi április hó 29-án zárt irattal ajánlatok alapján el fog adni.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Minden főt elősorolt készítmények orvosi utasítás után készíthetők.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Hirdetmény... A viharok m. kir. erdőgazdálkodás kerületéhez tartozó, Veszprém közeg határában fekvő Langenthal nevű és a dunaparttól 1-5 kilométerre fekvő erdőterületben termelt 13251 urm. 1-5 méter magas, tölgy- és cseresznye 1892. évi április hó 29-án zárt irattal ajánlatok alapján el fog adni.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Minden főt elősorolt készítmények orvosi utasítás után készíthetők.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Hirdetmény... A viharok m. kir. erdőgazdálkodás kerületéhez tartozó, Veszprém közeg határában fekvő Langenthal nevű és a dunaparttól 1-5 kilométerre fekvő erdőterületben termelt 13251 urm. 1-5 méter magas, tölgy- és cseresznye 1892. évi április hó 29-án zárt irattal ajánlatok alapján el fog adni.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Minden főt elősorolt készítmények orvosi utasítás után készíthetők.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Hirdetmény... A viharok m. kir. erdőgazdálkodás kerületéhez tartozó, Veszprém közeg határában fekvő Langenthal nevű és a dunaparttól 1-5 kilométerre fekvő erdőterületben termelt 13251 urm. 1-5 méter magas, tölgy- és cseresznye 1892. évi április hó 29-án zárt irattal ajánlatok alapján el fog adni.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Minden főt elősorolt készítmények orvosi utasítás után készíthetők.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Hirdetmény... A viharok m. kir. erdőgazdálkodás kerületéhez tartozó, Veszprém közeg határában fekvő Langenthal nevű és a dunaparttól 1-5 kilométerre fekvő erdőterületben termelt 13251 urm. 1-5 méter magas, tölgy- és cseresznye 1892. évi április hó 29-án zárt irattal ajánlatok alapján el fog adni.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Minden főt elősorolt készítmények orvosi utasítás után készíthetők.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Hirdetmény... A viharok m. kir. erdőgazdálkodás kerületéhez tartozó, Veszprém közeg határában fekvő Langenthal nevű és a dunaparttól 1-5 kilométerre fekvő erdőterületben termelt 13251 urm. 1-5 méter magas, tölgy- és cseresznye 1892. évi április hó 29-án zárt irattal ajánlatok alapján el fog adni.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Minden főt elősorolt készítmények orvosi utasítás után készíthetők.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Hirdetmény... A viharok m. kir. erdőgazdálkodás kerületéhez tartozó, Veszprém közeg határában fekvő Langenthal nevű és a dunaparttól 1-5 kilométerre fekvő erdőterületben termelt 13251 urm. 1-5 méter magas, tölgy- és cseresznye 1892. évi április hó 29-án zárt irattal ajánlatok alapján el fog adni.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Minden főt elősorolt készítmények orvosi utasítás után készíthetők.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

Müller J. L. féle Szalicilfogpor... Fogfűtékek rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

H